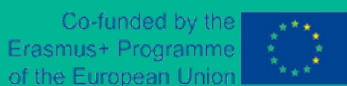

Döngüsel Ekonomi & Sosyal Girişimciliği Anlamak

**DÖNGÜSEL EKONOMİ VE SOSYAL
GİRİŞİMCİLİĞİN NE ANLAMA GELDİĞİNİ
VE BULUNDUĞUNUZ TOPLUMDA
GENÇLERİN GÜÇLENDİRİLMESİ İÇİN
YAYGIN EĞİTİM FAALİYETLERİNİ
KEŞFEDİN**

YOU CYCLE:
Döngüsel Yerel Ekonomi için Genç Değişimciler

DÖNGÜSEL EKONOMİ VE SOSYAL GİRİŞİMCİLİĞİ ANLAMAK

Bu pratik rehber, Erasmus+ KA2 Programı, **You Cycle: Döngüsel Yerel Ekonomi için Genç Değişimciler**'in partner kuruluşları tarafından ve İspanyol Ulusal Ajansı INJUVE (İspanya Gençlik Enstitüsü) aracılığıyla gerçekleştirilen ortak çalışmanın sonucudur. Gençlik çalışmaları ve daha ötesine fayda sağlamak amacıyla eğitimciler ve gençlik çalışanları arasında kapasite oluşturmayı ve döngüsel ekonomi hakkında nitelikli bilgi yaymayı amaçlamaktadır.

YAYIN

Mart 2024

KOORDİNASYON

İspanya merkezli **Espacio Geranios**, Türkiye merkezli **Avrupa Entegrasyon Derneği (EIG)**, Yunanistan merkezli **EKO (Entrepreneurship and Social Economy Group)**, Romanya merkezli **IRCEM (Institute for Research in Circular Economy and Environment "Ernest Lupan")** ve Belçika merkezli **YouthProaktiv**.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ESPACIO
**gera
nios**

IRCEM
Institute for Research
in Circular Economy and
Environment "Ernest Lupan"

İçindekiler

PROJENİN YAKLAŞIMI - 2

BİZ KİMİZ - 3

DÖNGÜSEL EKONOMİ
NEDİR - 5

SOSYAL GİRİŞİMCİLİK
NEDİR - 15

YAYGIN EĞİTİM
FAALİYETLERİ - 20

İLHAM VEREN ÖRNEKLER -
34

SONUÇ - 49

EKLER - 51

TERİMLER SÖZLÜĞÜ- 66

PROJENİN YAKLAŞIMI

Döngüsel Yerel Ekonomi için Genç Fark Yaratanlar (You-Cycle) projesi, bilgi ve yeşil becerilerini **yerel toplumlara fayda sağlayan sosyal girişimler** kurmak veya bunlara katılmak için kullanabilecek dezavantajlı gençleri **güçlendirmenin** bir yolu olarak **döngüsel ekonomiyi** teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Aynı zamanda, farklı sektörlerde gençlerle çalışan paydaşlara fayda sağlayabilecek **yinelenebilir bir eğitim modeli** geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Bu rehber, **gençlik çalışanlarının, katılımcıların** ve bu temalar hakkında daha fazla **bilgi edinmek ve bunları gençlik içeriklerine en iyi şekilde uyarlayabilmek konusunda ilgi çekici yollar bulmak isteyenlerin bilgilerini artırmayı** amaçlamaktadır.

Eğitimciler ve gençlik çalışanları, gençleri tam potansiyellerine ve yeteneklerine ulaşmaları için güçlendirmede **kilit rol oynarlar**. Gençleri becerilerini geliştirmeye ve sürekli olarak büyümeye teşvik eden rol modeller ve liderler olabilirler.

Her tür yöntemiyle gençlik çalışmalarının **dönüştürücü gücüne** yürekten inanıyoruz ve bu projenin arkasındaki konsorsiyum adına bu kılavuzu yararlı ve ilham verici bulacağınızı umuyoruz.

Biz Kimiz

Döngüsel Yerel Ekonomi için Genç Değişimciler (You-Cycle), İspanyol Ulusal Ajansı INJUVE (İspanya Gençlik Enstitüsü) aracılığıyla Erasmus+ tarafından finanse edilen bir projedir.

Proje, aşağıdaki kuruluşlar tarafından yürütülmektedir:

Espacio Geranios, Madrid'de (İspanya) sosyal girişimciliği ve inovasyon projelerini teşvik etmeye yönelik çalışmalar yürütmektedir.

Dernek, ortak bir çalışma alanında faaliyet gösteren ve işbirliği yapan KOBİ'ler, sosyal etki girişimleri, STK'lar ve serbest çalışan profesyonellerden oluşmaktadır. Ayrıca küçük işletmeleri destekleyen, vatandaşların katılımını teşvik eden ve kuruluşlar arasında sürekli öğrenme ve işbirliğini teşvik eden faaliyetler ve etkinlikler aracılığıyla yakın çevrenin yerel kalkınmasına adanmıştır.

EKO (Entrepreneurship and Social Economy Group), Atina'da (Yunanistan) kurulmuş, gençleri ana hedef grubu olarak belirleyen, yerel ve Avrupa düzeyinde faaliyet gösteren kar amacı

gütmeyen bir kuruluştur. EKO'nun temel misyonu, önyargı ve ayrımcılıktan arındırılmış, kapsayıcı bir toplumun yaratılmasına katkıda bulunmaktır; bu toplum, sürdürülebilir bir şekilde gelişebilir ve büyüebilir.

Avrupa Entegrasyon Derneği (European Integration Group - EIG), İstanbul (Türkiye) merkezli, Türk ve uluslararası genç gruplarla çalışan kar amacı gütmeyen bir organizasyondur.

Temel hedefi; genç bireylerin, girişimci şirketlerin, kurumların, STK'ların ve aynı zamanda kurumsal şirketlerin Avrupa değerlerine entegrasyonunu ve dijitalleşen dünyaya uyumunu sağlamaktır.

Biz Kimiz

Döngüsel Yerel Ekonomi için Genç Fark Yaratanlar (You-Cycle) aşağıdaki kuruluşları teknik uzman ortaklar olarak kabul etmektedir:

IRCEM (Institute for Research in Circular Economy and Environment "Ernest Lupan"), Cluj-Napoca (Romanya) şehrinde, Cluj-Napoca Teknik Üniversitesi'nden gençlerin bir girişimi

olarak kurulmuş, araştırmaya dayalı düşünce kuruluşu olan bağımsız bir STK'dır. Geniş program yelpazesi içerisinde Avrupa çapında, ulusal, bölgesel ve yerel kalkınmayı kapsayan altı temel bölüm bulunmaktadır: sürdürülebilir toplumsal kalkınma; profesyonel eğitim-öğretim; araştırma-inovasyon ve kalkınma; sürdürülebilir kentsel kalkınma; ekonomik-finansal ve insan kaynaklarının yanı sıra tarım, toprak ve sağlıklı gıda.

YouthProaktiv, Brüksel (Belçika) merkezli bir kuruluş olup, kendi işlerini kurarak ve kendileri ve başkaları için istihdam yaratarak yeteneklerini toplumun iyiliği için harcamaya hazır proaktif

bireylerden oluşan bir nesil yaratmayı amaçlamaktadır. Youth Proaktiv, eğitim ve politikada aktifliği destekleyen ve girişimcilik kültürünü teşvik eden gençlerden oluşan bir koalisyonudur.

Döngüsel ekonomi nedir?

1970'lerde ortaya çıkan **döngüsel ekonomi** kavramı, son zamanlarda toplumdan hükümet yetkililerine (çevre aktivistlerinin iklimle ilgili acil duruma dikkat çekmesiyle) ve diğer taraftan [Avrupa Komisyonu](#)'nun 2015'te ilk döngüsel ekonomi eylem planını kabul etmesiyle farklı bir üretim şekline yönelik artan talep nedeniyle büyük ilgi görmüştür.

"Döngüsel ekonomi" ifadesi, birçok ülkede **başlıca ilgi odaklarından** biri olan moda bir sözcük haline gelmiştir. Bu terim klasik doğrusal ekonomik modele (al-yap-at) bir alternatif sunmakta, sürdürülebilir tasarım, kaynak verimliliği ve kaynakların sürekli kullanımı gibi ilkeleri vurgulayarak kapalı döngü bir sistem yaratmakta, yeni hammadde ihtiyacını azaltmakta ve atıkları en aza indirmektedir. Ayrıca, sektörler arasında yenilikçiliği ve işbirliğini teşvik ederek daha dayanıklı ve çevresel açıdan sürdürülebilir bir ekonomiye öncülük eder.

"Döngüsel ekonomi, malzemelerin asla atık haline gelmediği ve doğanın yeniden üretildiği bir sistemdir. Döngüsel ekonomide ürün ve malzemeler bakım, yeniden kullanım, yenileme, yeniden üretim, geri dönüşüm ve kompostlama gibi süreçlerle dolaşımında tutulur.

Döngüsel ekonomi, iklim değişikliği ve biyoçeşitlilik kaybı, atık ve kirlilik gibi diğer küresel sorunlarla, ekonomik faaliyetleri sınırlı kaynakların tüketiminden ayırarak mücadele eder."

[Ellen MacArthur Vakfı](#)

Döngüsel ekonomi nedir?

Döngüsel ekonominin birincil hedefi malzeme döngüselliğini sağlamaktır. Klasik doğrusal ekonomide malzemeler genellikle belirli bir kullanım süresinden sonra atık haline gelirken döngüsel ekonomi, bir ürünün dolaşımını sürdürerek **değerini en üst düzeye çıkarmanın** ve böylece kaynak döngülerini kapatmanın önemini vurgular.

Hammadde kullanımını azaltmayı ve ekolojik tasarım ilkelerine öncelik vermeyi içeren **sorumlu tüketim ve üretim** uygulamalarını teşvik etmek de çok önemlidir.

[Ellen MacArthur Vakfı](#) üç temel ilkeyi savunmaktadır:

- Atık ve kirliliği azaltmayı göz önünde bulundurarak tasarlamak
- Ürün ve malzeme döngüselliğini korumak
- Doğal sistemlerin yenilenmesini desteklemek

İZLEYİN: [Doğayı yeniden üreten gıda sistemlerini nasıl tasarlayabiliriz](#) - Ellen MacArthur Vakfı

Döngüsel ekonomi nedir?

Bu yaklaşım, gelecek nesillerin refahını artırma ve doğal çevremizi koruma potansiyeline sahiptir. Dünya Ekonomik Forumu'na göre döngüsel ekonomi, restorasyon ve rejenerasyona öncelik veren, kapalı döngü bir ağ olarak çalışan endüstriyel bir sistemdir. Döngüsel bir ekonominin uygulanması, *yeni iş fırsatları yaratmak ve ekonomik büyümeyi kolaylaştırmak* için yeni altyapının yanı sıra yenilikçi ve yaratıcı çözümler gerektirir.

Döngüsel ekonomi, mevcut ekonomimizin doğrusal ve sömürücü yaklaşımını, işletmelere, insanlara ve gezegene fayda sağlayan bir esneklik ve yenilenme sistemi ile değiştirmektedir.

Biyoçeşitlilik ve **ekosistemleri** de içeren tabii sermayenin yaşam döngüsünün sonunda yenilenmesi için materyallerin çevreye **yeniden kazandırılmasına** öncelik verilmesi zorunludur.

Sürdürülebilirlik alanında, dayanıklılık inşası, çevresel, sosyal veya ekonomik zorluklara dayanabilecek ve bunlardan kurtulabilecek sistemlerin ve toplumların oluşturulmasını gerektirir. Bu, altyapının iklim değişikliğinin etkilerine dayanacak şekilde tasarlanmasını veya beklenmedik olaylara uyum sağlayabilecek sosyal sistemlerin kurulmasını içerebilir. Toplulukları yeniden canlandırarak, ekosistemleri restore ederek ve kaynakları yenileyerek daha güvenli ve daha adil bir gelecek için çalışabiliriz.

Döngüsel ekonomi ilkelerini benimsemek, iklim değişikliğiyle mücadelede kilit öneme sahiptir; zira bu ilkeler çöpe atmak, yeniden tasarım, azaltım, yeniden kullanım, onarım gibi çok önemli stratejileri vurgulamaktadır. Endüstrilerin bu alanlarda eğitilmesi, geleneksel atık yönetiminin ötesine geçen sürdürülebilir uygulamaların geliştirilmesine yol açmaktadır. Kaynak verimli ürün tasarımına öncelik vererek, ürün yaşam döngülerini uzatarak ve malzemelerin yeniden kullanımını en üst düzeye çıkararak, endüstriler çevresel etkilerini ve karbon ayak izlerini önemli ölçüde azaltabilir ve iklim

değişikliğini azaltılmasına etkili bir şekilde katkıda bulunabilir. **'Sıfır atık'** fikri, ürünlerin, ambalajların ve malzemelerin yeniden kullanımını ve sorumlu bir şekilde geri kazanımını teşvik ederek üretimden tüketime kadar kaynakların korunmasına odaklanan çeşitli düzeylerde uygulanabilir. Bu yaklaşım, toplumlar ve endüstriler arasında işbirliğini teşvik eder. Sıfır atık sonucuna ulaşmak için ürün tasarımı ve endüstriyel süreçlerin kapsamlı bir şekilde yeniden incelenmesi ve bileşenlerin ayrıştırılması, onarımı ve geri dönüşümünün kolaylaştırılmasına vurgu yapılması gerekmektedir.

İZLEYİN: [Döngüsel Ekonomiye ve Toplumun İlerlemeyi Nasıl Yeniden Düşünebileceğini Açıkliyoruz | Animasyonlu Video Denemesi](#) - Ellen MacArthur Vakfı

Döngüsel ekonomiye olan ihtiyaç

MEVCUT MODELLER NASIL GELİŞTİRİLEBİLİR

İşletmelerin ve endüstrilerin faaliyetlerini çeşitlendirmelerine ve güçlendirmelerine yardımcı olmak, kaynak kıtlığına, fiyat dalgalanmalarına ve küresel tedarik zincirindeki aksaklıklara karşı dayanıklılığı teşvik etmek çok önemlidir. Döngüsellğin benimsenmesi, **sınırlı kaynaklara olan bağımlılığın azaltılmasına, yerel üretim ve onarım hizmetlerinin teşvik edilmesine ve istihdam yaratma ve ekonomik büyümenin artırılmasına** yardımcı olabilir.

Döngüsel ekonomi konusunda yapılan eğitimler, hükümetler, işletmeler, akademi ve sivil toplum gibi çeşitli paydaşlar arasında **işbirliğini ve bilgi paylaşımını teşvik eder**. Bu fikir alışverişi ve en iyi uygulamaların ve inovasyonun paylaşılması, sektörlerin sürdürülebilirliğe öncelik veren ve **karbon ayak izlerini** azaltan yeni iş modelleri, teknolojiler ve hizmetler geliştirmesini sağlar.

Karbon ayak izi, fosil yakıtların yakılması gibi insan faaliyetleri nedeniyle atmosfere salınan başta karbondioksit olmak üzere toplam sera gazı miktarını ölçer. Karbondioksit eşdeğeri (CO₂e) birimleri cinsinden hesaplanır ve çeşitli faaliyetlerin, ürünlerin veya bireylerin çevresel etkilerini değerlendirmeye ve karşılaştırmaya yarar.

Karbon ayak izimizi azaltarak iklim değişikliğinin hafifletilmesine ve sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesine katkıda bulunabiliriz.

Yaşam Döngüsü Yönetimi

MEVCUT MODELLER NASIL GELİŞTİRİLEBİLİR

Yaşam Döngüsü Yönetimi (YDY), bir ürünün tasarlanmasından yok edilmesine kadar olan ömrünün yönetimine rehberlik eden bütünsel ve stratejik bir yaklaşımdır. YDY, tüm yaşam döngülerini göz önünde bulundurarak sürdürülebilir ürünler yaratmaya odaklandığı için günümüz dünyasında çok önemlidir. Bu yaklaşım sadece çevresel etkiyi azaltmakla ilgili değil, aynı zamanda ürün değerini, verimliliği ve müşteri memnuniyetini en üst düzeye çıkarmakla da ilgilidir. YDY, sürdürülebilirlikle ilgili hususları her aşamaya entegre ederek ürünlerin döngüsel ekonomi ilkeleriyle uyumlu bir şekilde tasarlanmasını, üretilmesini, kullanılmasını ve yok edilmesini sağlar.

YDY'nin temel unsurları aşağıdakileri içerir:

Planlama ve tasarım: Bu aşama, ürün hedeflerinin ve gereksinimlerinin belirlenmesinin yanı sıra bir geliştirme ve piyasaya sürme planının oluşturulmasını içerir.

Üretim ve lansman: Bu aşamada ürün üretilir ve pazara sunulur. Ürünü tanıtmak ve talep yaratmak için pazarlama ve satış stratejileri uygulanır.

Yaşam Döngüsü Yönetimi

MEVCUT MODELLER NASIL GELİŞTİRİLEBİLİR

Büyüme: Bu aşamada, ürün kabul gördükçe ve popülerlik kazandıkça satışlar ve pazar payı artar. Talebi karşılamak için üretim ve dağıtım artırılır.

Olgunluk: Bu aşamada ürün en yüksek benimsenme seviyesine ulaştığından satışlar ve pazar payı sabitlenir veya yatay bir seyir izler. Şirketler karlılığı korumak için ürün iyileştirme ve maliyet azaltmaya odaklanabilirken rekabet artabilir.

Düşüş: Son olarak genellikle teknolojideki ilerlemeler, değişen tüketici tercihleri veya daha yeni ve daha yenilikçi ürünlerin piyasaya sürülmesi nedeniyle pazar talebi azaldıkça ürün düşüş aşamasına girer. Şirketler ürünü aşamalı olarak bırakmayı veya durdurmayı ve daha yeni tekliflere odaklanmayı seçebilir.

YDY'nin nihai amacı, stratejileri sürekli olarak izleyip ayarlayarak, yenilik ve iyileştirme fırsatlarını belirleyerek ve pazardaki değişikliklere uyum sağlayarak ürünün yaşam döngüsü boyunca başarılı olmasını sağlamaktır.

İZLEYİN: [Sürdürülebilir Tasarım Nedir? Tasarımı Anlamak](#) - Arizona Üniversitesi

Döngüsel Ekonominin Bileşenleri

Bu faydalardan yararlanırken doğrusal bir sistemden döngüsel bir sisteme dönüşümü sağlamak için, döngüsel bir ekonomi, değer zincirinin farklı aşamalarında çok çeşitli stratejileri kapsayan **uygulamalara ve çözümlere** değinmektedir:

- **Malzeme döngülerinin kapatılması:**

Hammaddelerin veya yeni ürünlerin ikincil malzemelerle ve ikinci el, onarılmış veya yeniden üretilmiş ürün veya parçalarla değiştirilmesi.

- **Malzeme akışının yavaşlatılması:** Daha iyi tasarım, bakım ve onarım yoluyla ürünlerin ömrünün uzatılması.

- **Malzeme akışının daraltılması:** Ürün başına daha az kaynak kullanılması veya aynı hizmeti topluma sunmak için daha az ürün kullanılması.

Dijital dönüşümün gelişmesi şunları sağlar:

İşletmeler ve bireyler çevresel, sosyal ve ekonomik zorlukların üstesinden gelmek için eşsiz bir fırsata sahiptir.

Dijitalleşme, operasyonel verimliliği artırabilecek ve net sıfır karbon dengeleme hedeflerine ulaşılmasına yardımcı olabilecek çok sayıda araç sunmaktadır. Bu araçları **Nesnelerin İnterneti (IoT), Yapay Zeka (AI) ve Büyük Veri Analitiği** olarak sıralayabiliriz.

Bu teknolojik olanaklardan yararlanarak, verilerin gerçek zamanlı olarak izlenmesi karar verme sürecini geliştirebilir, verimsizlikleri belirleyebilir ve hedeflenen iyileştirmeleri destekleyebilir. İşletmeler ve politikacılar dijital teknolojilerden yararlanarak döngüsel ekonominin etkinliğini artırabilir. Ancak, gerçek anlamda döngüsel bir gelecek sağlamak için elektronik atık ve dijital teknolojilerle ilişkili enerji tüketimi gibi zorlukları ele almak çok önemlidir.

Endüstriler ne yapabilir?

SÜRDÜRÜLEBİLİR UYGULAMA ÖRNEKLERİ

MODA ENDÜSTRİSİ

- Giyim ürünlerinde dayanıklılık için tasarıma öncelik verilmesi.
- Eski giysileri yeni elyaf türlerine dönüştürebilen yenilikçi teknolojiler geliştirmek
- Giysilerin takas edilmesine veya satılmasına olanak tanıyan platformlar oluşturun.
- Sürdürülebilirliği ve sorumlu tüketimi teşvik etmek için geri satın alma programları uygulayın.

ELEKTRONİK ENDÜSTRİSİ

- Geri dönüşüm, yeniden satış ve yenileme programları uygulayın.
- Bileşenlerin yeniden kullanımı için seçenekleri araştırın.
- Kaynakların paylaşılması veya kiralanması için platformlar geliştirin.
- Farklı sistemler ve bileşenler arasında teknolojik uyumluluğu sağlayın.

GIDA ENDÜSTRİSİ

- Gıda israfını azaltmaya yardımcı olan programlar
 - Gıda işleme sırasında ortaya çıkan yan ürünleri yeni ürünlere veya bileşenlere dönüştürerek ileri dönüştürmek ve değerlendirmek
 - Meyve kabuklarını atıştırmalıklara dönüştürmek veya bira üretiminde kullanılan tahılları diğer gıda maddelerinin üretiminde kullanmak gibi atık akışlarından değer elde etmek
 - Toprak sağlığını iyileştiren ve biyoçeşitliliği teşvik eden rejeneratif tarım uygulamaları
 - Sürdürülebilir, gübrelenebilir veya geri dönüştürülebilir ambalaj malzemeleri
 - Yenilebilir ambalajlar veya tarımsal atıklardan yapılmış ambalajlar
 - İhtiyaç fazlası gıdanın yeniden dağıtımı
 - Tüketicilerin gıda ürünlerinin menşei, üretim yöntemleri ve yolculuğu hakkındaki bilgilere erişmesini sağlayan platformlar veya yazılımlar
-

Endüstriler ne yapabilir?

SÜRDÜRÜLEBİLİR UYGULAMA ÖRNEKLERİ

SU ENDÜSTRİSİ

- Atık suyun sulama, endüstriyel aşamalar veya soğutma için arıtılması ve yeniden kullanılması
- Gübre veya diğer uygulamalarda kullanılmak üzere atık sudan değerli besin maddelerinin (örneğin fosfor ve azot) çıkarılmasına yönelik teknoloji
- Çevresel etkileri ve enerji tüketimini en aza indiren tuzdan arındırma teknolojileri.

İNŞAAT ENDÜSTRİSİ

- Daha kolay demontaj ve yeniden yapılandırma için modüler yapı ve prefabrikasyon
- Beton, çelik ve ahşap dahil olmak üzere inşaat malzemelerinin geri dönüşümü ve ileri dönüşümü
- Geri dönüştürülmüş malzemeler kullanarak yerinde inşaat için 3D baskı
- Farklı sistemler ve bileşenler arasında teknolojik uyumluluğun sağlanması.

TEDARİK ZİNCİRİ ENDÜSTRİSİ

- Ürünlerin menşeyini ve yaşam döngüsünü izlemek için tedarik zinciri boyunca şeffaflığı artıran platformlar.
 - Ürün bilgilerinin güvenli ve şeffaf bir şekilde belgelendirilmesi için blok zinciri gibi teknolojiler
 - Kullan-at kültürünü teşvik etmek yerine yedek parça değişimi yapan ve bakım için destek sağlayan platformlar
 - Yeniden kullanılabilir ambalajlar, çevre dostu malzemeler ve geri dönüşümü kolaylaştıran ambalaj tasarımları
 - Elektrikli araç kullanımı ve kargo alanının optimize edilmesi gibi sürdürülebilir ulaşım seçenekleri ve uygulamaları
-

Sosyal girişimcilik nedir?

Sosyal girişimcilik*, sosyal hedeflere ulaşmak için sosyal ekonomistler tarafından gerçekleştirilen ve faydaları geri kazandıran yenilikçi bir faaliyettir.

Sosyal girişim, ana amacı sahipleri ve hissedarları için kâr elde etmekten ziyade **sosyal etki** yaratmak olan bir işletmedir. **Üretim fazlasını** esas olarak bu sosyal hedeflere ulaşmak için kullanır. **Hesap verebilir, şeffaf ve yenilikçi** bir şekilde, özellikle de çalışanları, müşterileri ve iş faaliyetlerinden etkilenen paydaşları dahil ederek yönetilir.

NEDEN SOSYAL GİRİŞİMCİLİK?

Gençler, sadece genç işsizlik oranını azalttığı için değil, aynı zamanda onları becerilerle donattığı ve geleceğe hazırladığı için de sosyal girişimci olmak için mükemmel adaylardır.

Gençlerin sosyal girişimciliği, yenilikçi çözümlerle en acil ihtiyaçlara cevap verdiği için herkes için daha iyi bir dünya yaratabilir.

*Bölgesel farklılıklar ve çalışmalardaki eğilimlere bağlı olarak bir dizi farklı tanım bulunmaktadır. Bu rehberde '**Avrupa Komisyonu Sosyal İşletme Girişimi'nde yer alan Avrupa Komisyonu tanımı** kullanılmıştır.

Üçlü Bilanço Sistemi

Üçlü Bilanço Sistemi (ÜBS), insanlar, gezegen ve kâr gibi üç temel unsur etrafında dönen bir sürdürülebilirlik çerçevesidir. Bu, Üçlü Bilanço Sistemi çerçevesini benimseyen organizasyonların sadece hissedarlar değil, tüm paydaşlara karşı sorumlu olduğu anlamına gelir.

Örneğin, bir ÜBS şirketinin yıllık raporu, birbirine benzer ve yasal standartlara göre hazırlanmış, bağımsız olarak denetlenmiş ve kuruluşun uygun sosyal, çevresel ve finansal hesap verebilirliğini ortaya koyan genel olarak eşit üç unsuru içermelidir.

KÂR: Sürdürülebilirliğin ekonomik yönü. İdeal olarak, bir işletme, sosyal olarak etik ve çevresel olarak sorumlu iş uygulamalarına bağlı kalarak finansal başarı elde eder. Aynı zamanda, uzun vadeli büyüme ve finansal yaşayabilirliği sağlamak için kârın sürdürülmesi gerekir.

İNSAN: Sürdürülebilirliğin sosyal etkisi. Bu, işletme uygulamalarının çalışanları, müşterileri ve toplumun geri kalanı gibi paydaşları nasıl etkilediğine dikkat etmek anlamına gelir. İdeal olarak, bir işletme sosyal refahı teşvik edecek, sosyal sorunları ele alacak ve eşitliği artıracaktır.

GEZEĞEN: En az zararı vermek hedeflenerek doğal çevre ve ekolojik sistemler üzerindeki etkisi. Ürün yaşam döngüsü değerlendirmeleri gibi girişimlerin yanı sıra sera gazı emisyonlarını azaltmaya yönelik daha büyük stratejileri teşvik edebilir.

Üç temel unsurun ölçümü nasıl yapılır?

Üç temel unsurun ölçülmesi zordur çünkü bunların ortak bir ölçü birimi yoktur. Üçlü Bilanço Sistemini hesaplamak için evrensel bir standart yöntem bulunmamaktadır. Aşağıda ilgili bazı değişkenleri bulabilirsiniz:

Ekonomik

- Ödenen vergi miktarı
- İstihdam artışı
- Genel ekipman etkinliği
- Uzun vadeli kâr maksimizasyonu (Kısa vadeli kâr maksimizasyonunu gerektirmez.)

Sosyal

- Ortalama eğitim süresi/çalışan
- Refah ve kariyerde devamlılık
- Yardım amaçlı katkılar
- Kadınların işgücüne katılım oranı
- Esnek çalışma seçeneklerinin sağlanması

Çevresel

- Sera gazı emisyonları
- Geri dönüştürülmüş malzeme kullanımı
- Su tüketimi
- Atık sahasına giden atık miktarı
- Ürünlerin insanlar ve gezegen için güvenli ve sağlıklı olduğundan emin olmak

Sosyal Girişimciliğin Özellikleri

MİSYON ODAKLI

Sosyal girişimciler, net bir sosyal veya çevresel misyona sahiptirler. Temel amaçları, toplumdaki belirli bir sorunlara çözüm bulmaktır.

YENİLİKÇİ ÇÖZÜMLER

Sosyal girişimciler, uzun süredir devam eden sosyal sorunlara yenilikçi çözümler geliştirirler. Pozitif değişime yol açabilecek yeni fikirler, ürünler veya hizmetler sunmaya çalışırlar.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Sosyal girişimciler, uzun vadeli olarak sosyal misyonlarını destekleyebilecek sürdürülebilir iş modelleri oluşturmayı amaçlarlar.

ÖLÇÜLEBİLİR ETKİ

Sosyal girişimciler, girişimlerinin etkisini ölçerler ve müdahalelerinin etkinliğini değerlendirmek için sonuçlara odaklanırlar.

İŞBİRLİĞİ

Sosyal girişimciler, genellikle girişimlerinin etkisini ve sürdürülebilirliğini artırmak için çeşitli paydaşlarla işbirliği yaparlar.

SOSYAL GİRİŞİMCİLİK, SADECE BİR İŞ YAPMA ŞEKLİ DEĞİLDİR. BU, BİR DÜŞÜNCE YAPISIDIR.

GİRİŞİMCİLERİN İŞLERİ FARKLI ŞEKİLLERDE YAPMALARINA YARDIMCI OLAN BİRÇOK İNOVASYON ARACI ORTAYA ÇIKMIŞTIR. BURADA, DAHA FAZLA BİLGİ EDİNMEK İÇİN NERELERDEN YARARLANABİLECEĞİNİZ KONUSUNDA BİLGİ VERİYORUZ.

İnsan merkezli tasarım ya da tasarım odaklı düşünme: Bu metodolojinin anahtarı, kendileri için tasarım yaptığınız insanlardan öğrenmek ya da daha da önemlisi onlarla birlikte tasarım yapmaktır. Üç aşamalı bir yol haritası içerir: Daha sonra uygulama için yeni çözümler geliştirmek üzere ilham alma ve fikir üretme. Kalkınma ve eğitim projelerinde insan merkezli tasarım hakkında daha fazla bilgi edinmek için [IDEO.org](https://www.ideo.com)'a göz atabilirsiniz.

Sosyal İşletme Kanvası: Geleneksel iş modeli kanvası bir iş kurarken önemli bir araçtır; ancak, sadece finansal olarak değil, aynı zamanda

girişimimizin sosyal ve çevresel etkileriyle de nasıl eğer yarattığımızı anlamak önemlidir. [Economistas Sin Fronteras](#) bu aracı uyarlayarak eşitlik, demokratik yönetim, kolektif zeka, işbirliği ve ekoloji ile ilgili temel soruları Sosyal İş Kanvası'na entegre etmiştir.

Lean Startup: Önerilen çözümlerin ve modellerin uygun olup olmadığını keşfetmek için doğrulanmış öğrenme, bilimsel deney ve yinelemeyi içeren ürün veya iş geliştirme [metodolojisidir](#). Bu yaklaşım Eric Ries tarafından yazılan "The Lean Startup" kitabında tanıtılmıştır.

Yaygın Faaliyetler

DÖNGÜSEL EKONOMİ ÜZERİNE FAALİYETLER

1. Döngüsel Kanvas Yarışması
2. Yaşam Döngüsü Kaşifi
3. Karbon Ayak İzi Hesaplaması

SOSYAL GİRİŞİMCİLİK ÜZERİNE FAALİYETLER

1. Sosyal Girişimcilik Bingo Oyunu
2. ÜBS Denge Yarışması
3. Sosyal Girişimcilik İstasyonları

Döngüsel Kanvas Yarışması

AMAÇ: Geri dönüşüm potansiyelini keşfetmek, kavramı anlamak ve sürdürülebilir uygulamalarla derinlemesine bağlantı kurmayı teşvik etmek.

SÜRE: 1.5-2 saat

KATILIMCI SAYISI: İdeal olarak 20-30 katılımcı

YAŞ ARALIĞI: 16-30 yaş arası katılımcılar için uygun, ancak daha geniş bir kitleye uyarlanabilir.

ZORLUK SEVİYESİ: Orta

ŞARTLAR/FORMAT: Grup etkinliği

AÇIKLAMA & TALİMATLAR

Bu etkinlik, "Döngüsel ekonomi nedir?" sorusunu yaratıcılık ve işbirliği yoluyla keşfetmeyi amaçlar.

- Katılımcılar, 4-5 kişilik gruplara ayrılır. Her bir grup, boş tuvaler, geri dönüştürme malzemeleri ve boyama gereçlerinin bulunduğu bir çalışma istasyonuna sahiptir.
- Her grubun görevi, "Döngüsel ekonomi nedir?" konusundaki yorumlarını boş tuvaler üzerinde görsel olarak temsil etmektir.
 - Her grubun araştırma, beyin fırtınası ve tasarım yapması ve sanat eseri aracılığıyla konseptle ilişkin kolektif bir vizyon geliştirmesi gerekmektedir.
- Bütün gruplar tuvallerini tamamladıktan sonra, bir Galeri gezisi ve tartışma düzenlenir. Her grup, geri dönüştürülmüş tuvallerini sunar ve kavramın çeşitli yorumları üzerine bir tartışma düzenlenir.

Döngüsel Kanvas Yarışması

MATERYALLER

- Boş tuvaletler (geri dönüştürülmüş malzemeden yapılmış olması daha iyidir)
- Geri dönüştürülebilir malzemeler (örneğin, atık kutular, eski dergiler, kullanılmamış veya eski tekstil ürünleri, şişe kapakları...)
- Boyama malzemeleri (fırçalar, boyalar, süngerler ...)

BİLGİLENDİRME NOTLARI

- (1) Geri dönüşüm sürecinin zorlukları ve keyifleri üzerine düşünün.
- (2) Oluşturulan sanat eserleri ile döngüsel ekonomi prensipleri arasındaki ilişkileri tartışın.
- (3) Deneyimden elde edilen fikir ve çıkarımların paylaşılmasını teşvik edin.

ÖĞRENİM ÇIKTILARI

- (1) Geri dönüşüm potansiyelinin pratik bir şekilde keşfi,
- (2) Geri dönüşüm kavramı ve prensiplerinin anlaşılması,
- (3) Sürdürülebilir uygulamalarla daha derin bir bağlantının teşviki,
- (4) Geliştirilmiş yaratıcılık, iş birliği ve eleştirel düşünme becerileri.

Yaşam Döngüsü Denetimi

AMAÇ: Yaşam döngüsü yönetimi kavramını keşfederek, bir ürünün yaratılışından kullanım dışı kalmasına kadar olan yolculuğundaki önemini vurgulamak.

SÜRE: 1.5-2 saat

KATILIMCI SAYISI: İdeal olarak 20-30 katılımcı

YAŞ SINIRI: 18 yaş ve üzeri bireyler için uygun, daha geniş bir kitle için uyarlanabilir.

ZORLUK SEVİYESİ: Orta

KOŞULLAR/FORMAT: İnteraktif, grup etkinliği

AÇIKLAMA & TALİMATLAR

Bu aktivite kurgusal ürünlerin Yaşam Döngüsü Yönetimini konu almaktadır.

- Katılımcılar küçük gruplar halinde organize edilir ve her biri yaşam döngüsü yönetimi kavramı üzerine araştırma yapar.
- Her grup kendi kurgusal ürünü* hakkında, özelliklerini ve potansiyel zorluklarını özetleyen bilgi formları alır.
- Her grup, ürünün yaşam döngüsünün farklı aşamaları (tasarım, üretim, pazarlama ve kullanım ömrü sonu) hakkında bir seçme kağıdı alır. Her bir kararda etik, çevresel ve ekonomik faktörlerin dikkate alınmasına önem verilmelidir.
- Her grup, kendilerine verilen ürünün yaşam döngüsünün denetimini gerçekleştirir. Denetimlerin ardından, her grup vardığı sonuçları, düşüncelerini ve ürünün yaşam döngüsü yönetimini iyileştirmek adına inovatif yeni yollar sunar.

Yaşam Döngüsü Denetimi

MATERYALLER

- Kurgusal ürünler hakkında bilgi sayfaları (her grup için bir tane) + Seçme sayfası şablonları ([sayfa 55'te mevcuttur](#)).
- Ekiplerin kararları görselleştirmesi ve kaydetmesi için pano kağıtları, dijital cihazlar veya beyaz tahtalar.

BİLGİLENDİRME NOTLARI

- (1) Ürün yaşam döngüsünün farklı aşamalarındaki kararların birbirine bağlılığını tartışın,
- (2) Her bir grup tarafından yapılan etik ve çevresel değerlendirmeleri keşfedin,
- (3) Bir ürünün başarısı ve sürdürülebilirliği üzerinde stratejik kararların gerçek hayattaki etkilerini vurgulayın.

ÖĞRENİM ÇIKTILARI

- (1) Ürün yaşam döngüsü boyunca karar verme süreçlerine ilişkin pratik bilgiler,
- (2) Ürün başarısını ve sürdürülebilirliğini etkileyen faktörlerin daha iyi anlaşılması,
- (3) Basitleştirilmiş ve kolayca tekrarlanabilir bir formatta işbirliğine dayalı problem çözme ve stratejik düşünme becerilerinin geliştirilmesi.

Karbon Ayak İzi Hesaplaması

AMAÇ: Karbon ayak izlerinin hesaplanması ile bireysel ve kolektif çevresel etkiler konusunda farkındalığın artırılması konusunda uygulamalı öğrenme deneyimi

SÜRE: 1-1.5 saat

KATILIMCI SAYISI: Herhangi bir sayı için uygundur ancak 15'ten fazla katılımcı idealdir.

YAŞ: 16 yaş ve üzeri bireyler için uygundur, daha geniş bir kitleye uyarlanabilir.

ZORLUK SEVİYESİ: Başlangıç/Orta

KOŞULLAR/FORMAT: İnteraktif atölye çalışması, uygulamalı hesaplama ve tartışma

AÇIKLAMA & TALİMATLAR

Bu etkinlik, karbon ayak izimizin hesaplanmasını ve ardından yapılacak bir tartışmayı ele almaktadır.

- Katılımcılar işbirliği içinde çalışmak üzere gruplara ayrılır. Hesaplamaya başlamadan önce "karbon ayak izi" kavramını araştırır ve anlarlar.
- Gruplar içinde her katılımcı BM karbon ayak izi hesaplayıcısı aracılığıyla karbon ayak izini hesaplar.
- Testten sonra, her grup CO2 cinsinden emisyonlarının ortalama hesaplamasını yapacaktır.
- Her grup kendi ortalaması, katılımcıların ortak noktaları ve emisyonları azaltma yolları üzerine düşünecektir.
- Son olarak, gruplar genel bir tartışma oturumunda bir araya gelecek ve ortalama emisyon sayılarını ve bunları azaltmak için uygulanabilir önerilerini tartışacaklardır.

Karbon Ayak İzi Hesaplama

MATERYALLER

- BM karbon ayak izi hesaplayıcısı. Bilgiler [sayfa 59](#)'da mevcuttur.
- İnternet erişimine sahip cihazlar (akıllı telefonlar, tabletler veya dizüstü bilgisayarlar.)

BİLGİLENDİRME NOTLARI

- (1) Bireysel karbon ayak izlerinin önemini ve iklim değişikliğine katkılarını tartışmak,
- (2) Katılımcıları, elde edilen sonuçlara dayanarak yapmayı düşündükleri yaşam tarzı değişikliklerini paylaşmaya teşvik etmek,
- (3) İklim değişikliğinin azaltılmasında bireysel eylemlerin toplu etkisini vurgulamak.

ÖĞRENİM ÇIKTILARI

- (1) Kişisel karbon ayak izleri konusunda artan farkındalık,
- (2) Bireysel karbon ayak izlerine neden olan faktörlerin anlaşılması,
- (3) Karbon ayak izlerini azaltmak için potansiyel yaşam tarzı değişiklikleri üzerine düşünme.

Sosyal Girişimcilik Bingo Oyunu

AMAÇ: Katılımcıları, sosyal girişimcilik alanındaki temel kavramları tanıtan basit ve eğlenceli bir oyunla etkileşime geçirmek.

SÜRE: 1 - 2 saat

KATILIMCI SAYISI: 5-20 katılımcı

YAŞ SINIRI: 18 yaş ve üzeri bireyler için uygundur, daha geniş bir kitleye uyarlanabilir.

ZORLUK SEVİYESİ: Düşük

KOŞULLAR/FORMAT: İnteraktif, grup etkinliği

AÇIKLAMA & TALİMATLAR

Bu etkinlik farklı sosyal girişimcilik faaliyetlerini ele alır.

Bingo Kartı Hazırlığı: Bingo kartları hazırlayın, her bir kare, kar amacı gütmeyen kuruluşlar, kooperatifler, topluluk kuruluşları ve diğerleri gibi sosyal girişimcilik faaliyetlerinin bir türünü temsil edecektir. Kartları katılımcılara dağıtın.

Terim Açıklamaları: Bingo kartlarında bulunan her bir sosyal girişimcilik faaliyetinin kısa bir açıklamasını yaparak, herkesin temel kavramları anlamasını sağlayın.

Oyun Başlıyor: Geleneksel şekilde bingo numarası aramak yerine, bingo kartlarında yer alan sosyal girişimcilik faaliyetlerinin açıklamalarını yapın. Katılımcılar, verilen açıklamaya uyuyorsa karşıdaki faaliyeti işaretlerler. Normal bir bingo gibi, kartlarında bulunan tüm terimleri işaretleyen veya karalayan oyuncu önce kazanır.

Sosyal Girişimcilik Bingo Oyunu

MATERYALLER

- Bingo kartları için, kağıt veya karton ve yazı gereçleri. ([Şablonlar sayfa 62'de mevcuttur](#))
- Bingo oyunu için, bingo kartlarında listelenen tüm sosyal girişimcilik faaliyetlerinin toplandığı bir kutu veya konteyner.

BİLGİLENDİRME NOTLARI

(1) Sosyal girişimciliğin önemi ve potansiyel etkisi üzerine düşünün, özellikle yeni fikirler veya bakış açıları geliştirmekteki rolüne odaklanın.

(2) Sosyal girişimciliği geleneksel iş modeliyle karşılaştırın, benzersiz yaklaşımını ve sunduğu avantajları vurgulayın.

ÖĞRENİM ÇIKTILARI

- (1) Eğlenceli bir bingo formatıyla çeşitli sosyal girişimcilik faaliyetlerine aşinalık kazanmak,
- (2) İnteraktif açıklamalar aracılığıyla sosyal girişimcilik prensiplerinin anlayışını artırmak,
- (3) Gerçek dünya bağlamında sosyal girişimciliğin rolleri ve uygulamaları üzerine düşünmeyi teşvik etmek.

EKSTRA BİR FİKİR

Bir başka seçenek de kompost yapma, yiyecekleri toptan satın alma gibi sürdürülebilir alışkanlıkları içeren bingo kartları buldurmak ve katılımcıların günlük yaşamlarında bunları yapan kişileri bulmak için etrafta dolaşmalarıdır.

ÜBS Denge Yarışması

AMAÇ: Katılımcılar, Üçlü Bilanço Sisteminin (TBL) üç temel unsurunu dengeleme pratiği yapar: İnsan, Gezegen ve Kâr. Oyuncular işletmelerin topluma, çevreye ve finansal taban çizgisine fayda sağlayan kararları nasıl aldığını öğrenirler.

SÜRE: 30-60 dakika

KATILIMCI SAYISI: 5-20 katılımcı

YAŞ: 18 yaş ve üzeri bireylere uygun, daha geniş bir kitleye uyarlanabilir

ZORLUK SEVİYESİ: Düşük

KOŞULLAR/FORMAT: İnteraktif, grup etkinliği

AÇIKLAMA & TALİMATLAR

Bu faaliyet Üçlü Sonuç Çizgisi yaklaşımını kapsamaktadır. Gruba, çalışan eğitimine yatırım yapmayı, enerji tasarrufu önlemlerini uygulamayı veya yeni bir ürün serisini piyasaya sürmeyi düşünen bir işletme gibi bir senaryo sunun.

- Katılımcılara kararın İnsanları, Gezegeni ve Kârı nasıl etkileyeceğini düşünmeleri gerektiğini açıklayın.
- Katılımcılar ekipler halinde senaryonun İnsanlar, Gezegen ve Kâr üzerindeki potansiyel etkilerini hesaplayacaklardır.
- Örneğin, senaryo çalışan eğitime yatırım yapılmasını içeriyorsa:
- **İnsanlar:** Çalışan memnuniyeti veya üretkenliğindeki potansiyel artışı hesaplayın.
- **Gezegen:** Azalan enerji tüketimi veya atık gibi çevresel faydaları göz önünde bulundurun.
- **Kâr:** Maliyetler üzerindeki etkiyi ve yatırımın potansiyel getirisini tahmin edin.

ÜBS Denge Yarışması

MATERYALLER

- Basit işletme durumlarını anlatan senaryo kartları. Sayfa 65'te bir örnek bulabilirsiniz.
- Hesaplamalar için kalem ve kağıt.

BİLGİLENDİRME KAĞITLARI

(1) İş senaryosunun çeşitli aşamalarındaki kararların birbirine bağlılığı üzerine düşünün, (2) oyun sırasında her bir katılımcı veya grup tarafından yapılan etik ve çevresel değerlendirmeleri analiz edin, (3) stratejik kararların bir şirketin karlılığı ve uzun vadeli sürdürülebilirliği üzerine gerçek hayattaki etkilerini vurgulayın.

ÖĞRENİM ÇIKTILARI

(1) İş dünyasındaki kararların İnsanları, Gezegeni ve Kârı nasıl etkileyebileceğini anlamak, (2) İş kararlarının sürdürülebilirlik üzerindeki etkilerini değerlendirmek için temel hesaplama becerilerini geliştirmek, (3) Uzun vadeli başarı için sosyal, çevresel ve ekonomik faktörleri dengelemenin önemi hakkında tartışma ve eleştirel düşünmeyi teşvik etmek.

Sosyal Girişimcilik İstasyonları

AMAÇ: Katılımcılar, sosyal girişimciliğin temel özelliklerini öğrenmek ve göstermek için farklı meydan okuma istasyonlarından geçerken, fikirlerini kapsamlı bir projede birleştirirler.

SÜRE: 1,5-2 saat

KATILIMCI SAYISI: İdeal olarak 20-30 katılımcı

YAŞ SINIRI: 18 yaş ve üzeri bireyler için uygundur, daha geniş bir kitle için uyarlanabilir

ZORLUK SEVİYESİ: Orta

KOŞULLAR/FORMAT: İnteraktif, grup etkinliği

AÇIKLAMA & TALİMATLAR

- Katılımcılar 5 takıma ayrılır.
- Her biri sosyal girişimciliğin bir özelliğini temsil eden beş zorluk istasyonu kurulur: misyon odaklı, yenilikçi çözümler, sürdürülebilirlik, ölçülebilir etki ve iş birliği.
- Takımlar, istasyonlar arasında dönüşümlü olarak hareket eder ve her istasyonda belirli bir süre geçirirler.
- Her istasyonda, takımlar atanmış özelliğe ilişkin bir görevi tamamlamalıdır ve fikirlerinin birbiriyle bağlantılı olduğundan emin olmalıdır. Örneğin:

-Misyon odaklı: Sosyal bir girişim için bir misyon beyanı yazın ve çözmesi hedeflenen sorunu belirtin.

-Yenilikçi çözümler: Misyon beyanlarında belirtilen sosyal sorunu ele almak için yenilikçi çözümler geliştirin, vb.

Sosyal Girişimcilik İstasyonları

MATERYALLER

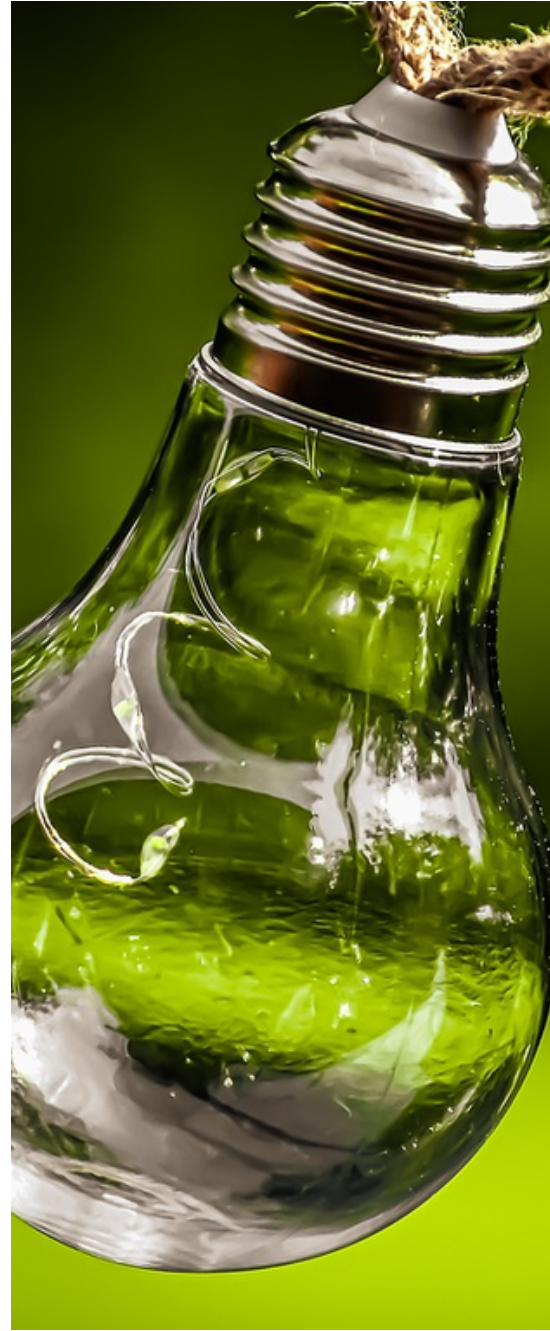
- Keçeli kalemler
- Kađıtlar
- Zamanlayıcı
- Her istasyonun zorluk temasını belirten istasyon işaretleri. [İstasyonlardaki talimatlar sayfa 67'de bulunabilir.](#)

BİLGİLENDİRME NOTLARI

- (1) Her istasyondaki görevlerin projenin gelişimine nasıl katkı sağladığını ve fikirlerin nasıl entegre edildiğini tartışın.
- (2) Takımlara projelerini sunma fırsatı verin ve sosyal girişimcilik alanındaki temel karakteristikleri tartışın.
- (3) Elde edilen öğrenme çıktılarını değerlendirin ve deneyimin gelecekteki uygulamalarını tartışın.

ÖĞRENİM ÇIKTILARI

- (1) Uygulamalı zorluk istasyonları aracılığıyla sosyal girişimcilik alanındaki temel özellikleri uygulama konusunda pratik deneyim kazanmak,
- (2) Zorlukları tamamlamak için birlikte çalışırken takım çalışması ve işbirliği becerilerinizi geliştirmek,
- (3) Gerçek hayattaki problem çözme etkinliklerine katılarak sosyal girişimcilik prensiplerini derinlemesine anlamak.

Gençlik Çalışanlarından İpuçları & Püf Noktalar

Döngüsel Yerel Ekonomi için Genç Değişimciler (You-Cycle) projesi kapsamında, konsorsiyumun ülkelerinden gençlik çalışanlarını Cluj-Napoca'da (Romanya) bir Uluslararası eğitimde bir araya getirdik.

Gençlerle çalışma deneyimlerinden bazı görüşlerini bizimle paylaştılar:

- Onların sorunları çözebileceklerine ve süreci anlayabileceklerine güvenin.
- Onlara konuşmaları için alan bırakın, çok fazla talimat vermeye çalışmayın.
- Onların hobilerini ve şu anda nelerin popüler olduğunu öğrenin. Onlarla erkenden yakınlık kurmak için bu konular hakkında konuşun ve ardından sizi bir araya getiren şeylere geçin.

- Yaşlıların gençlerden daha fazla bilgiye sahip olduğu düşüncesini ortadan kaldırın. Herkes masaya yeni şeyler koyabilir.
- Mümkünse kuşaklar arası atölye çalışmaları yapın çünkü bunlar birbirimizi daha iyi anlamak, farklılıkları kabul etmek için bir fırsattır. Hayat kuşaklar arasındadır.
- Faaliyetlerin gerçekleştiği yerlerle bir bağ kurmaya çalışın, böylece onlarla ilgilenmeye de istekli olursunuz.
- Birlikte bir yürüyüşe katılın, muhitiniz hakkında küçük bir bilgi yarışması yapın, onlara neleri sevip neleri sevmediklerini sorun ve bunları belgeleyin. Uluslararası 'Jane's Walks' hareketine göz atın.

İlham Veren Örnekler

İlk olarak üzerinde durulan beş vaka ve ardından aşağıdaki şekilde kategorize edilmiş girişimlerin kapsamlı bir listesi yer almaktadır:

- Eğitim ve farkındalık programları;
- Sanayi ve iş dünyası katılımı;
- Eğitimde politika ve düzenleyici yaklaşımlar;
- Erasmus+ projelerinin en iyi uygulamaları

İlham Veren Örnekler

Extremadura Yeşil ve Döngüsel Ekonomi Çevrimiçi Gençlik Okulu

WWW.EJESEC.ORG

EXTREMADURA
(İSPANYA)

ESCUELA JOVEN
ECONOMÍA SOCIAL Y CIRCULAR
EXTREMADURA

NEDİR?

Extremadura'nın Yeşil ve Döngüsel Ekonomi Çevrimiçi Gençlik Okulu, Extremadura'da (İspanya) kurulmuş ilk sanal okul olup ücretsiz bir çevrimiçi açık kurs (MOOC) olarak doğmuştur. Eğitim, gençlik kooperatifleri, işçi toplulukları, dernekler ve vakıflar, sosyal girişimcilik ve alternatif finansman konularını içeren on iki adet 50 saatlik web seminerinden oluşmaktadır.

KİMLER İÇİNDİR?

Bu proje, İspanya'da genç işsizlik oranının en yüksek olduğu bölgelerden biri olan Extremadura'daki gençlere ve sosyal ekonomi ve döngüsel ekonomi projelerini gerçekleştirmek isteyen bireylere, şirketlere veya kurumlara yöneliktir.

ARKASINDAKİ DEĞERLER NELERDİR?

Sürdürülebilirlik, Hoşgörü, Etik, Yakınlık ve İşbirliği ilkeleriyle rehberlik edilir.

ELDE EDİLEN BAŞLICA KAZANIMLAR & ETKİLER NELERDİR?

Toplam 337 genç, bugüne kadar gerçekleştirilen beş MOOC'tan herhangi birini almıştır: "Sosyal, Döngüsel Ekonomi ve Sıfır Atık", "Sosyal Ekonomide Girişimcilik: Sosyal Ekosistemler Nasıl Oluşturulur", "Sosyal Ekonomide Girişimcilik: Kooperatifçilik 4.0 ve Gençlik", "Sosyal Ekonomide Girişimcilik: İşçi Şirketleri ve Diğer Yasal Formlar", "Kooperatif Rejiminde Enerji Toplulukları". 35

İlham Veren Örnekler

DÖNGÜYÜ KAPAT (Döngüsel moda endüstrisi için bir rehber)

WWW.CLOSE-THE-LOOP.BE/EN

BRÜKSEL (BELÇİKA)

CLOSE THE LOOP
A GUIDE TOWARDS A CIRCULAR FASHION INDUSTRY

NEDİR?

Döngüyü Kapat, döngüsel bir moda endüstrisine yönelik bir rehberdir. Flanders DC* ve Circular Flanders* sürdürülebilir bir çalışma şeklinin ilkeleri konusunda halka rehberlik etmektedir. Belçika'daki bu iki Flaman organizasyon, moda girişimcilerine döngüsel ekonominin temelleri konusunda rehberlik edecek bir araç geliştirmiştir. Bu araç aynı zamanda yaklaşık 350 vaka çalışmasından oluşan bir veri tabanı ve mevcut platformlara ve araştırmalara atıfta bulunan çok sayıda pratik ipucu sunmaktadır.

KİMLER İÇİNDİR?

Döngüyü Kapat girişimi, moda girişimcilerini hedef alarak onları bir fark yaratma ve bir giysinin yaşam döngüsünü değiştirme şansına erişmeye itmektedir.

ARKASINDAKİ DEĞERLER NELERDİR?

Döngüsel ekonomiye geçişi hızlandırmak için Döngüyü Kapat, şirketleri ve diğer aktörleri çeşitli stratejiler benimsemeye ve harekete geçmeye teşvik etmektedir.

ELDE EDİLEN BAŞLICA KAZANIM & ETKİLER NELERDİR?

Döngüsel moda endüstrisine katkıda bulunmak için uygulanabilecek beş açık strateji geliştirmişlerdir. Bu kılavuz, girişimcileri kendileri için uygulanabilir olan bazı stratejileri seçmeye teşvik etmektedir.

İlham Veren Örnekler

Geleceği Tasarlamak: Tasarım. Moda. El Sanatları.

[INTERNET SİTESİ](#)

ATİNA, YUNANİSTAN

ONASSIS

NEDİR?

Bu iki günlük etkinlik, Geleceği Tasarlamak deneyimine dayanarak ve programı bir adım ileri götürerek, moda, tasarım ve el sanatları endüstrilerinde paydaşlar arasında daha sağlam bağlar kurmayı ve daha sürdürülebilir ve etik bir ekosistem oluşturmayı hedeflemektedir.

KİMLER İÇİNDİR?

Atölyeler aracılığıyla, tasarım ve moda endüstrilerindeki yeni ve kurumsal tasarımcılara, politikacılara ve işletmelere değerli bilgi ve beceriler sağlamaktadır.

ARKASINDAKİ DEĞERLER NELERDİR?

Bu etkinlik, döngüsel ekonomiyi her paydaş grubunun güçlü yanlarını birbirine bağlamak için bir araç olarak kullanacak, gelişmiş döngüsel tasarımı olan bir gelecek yaratmayı ve döngüsel tasarımın moda, tasarım ve yeni işletmeler ile tüketici davranışlarına nasıl uygulanabileceğini keşfedecektir.

ELDE EDİLEN BAŞLICA KAZANIM & ETKİLER NELERDİR?

Etkinlik, doğal, sentetik ve karışık malzemeler için yeni yollara bakarak sürdürülebilir tasarım, yenilik ve yeni malzemeleri keşfetmeyi; arşiv malzemelerinin geçmişe yakından bakarak geleceği gözümüzde canlandırmamıza nasıl yardımcı olabileceğini düşünmeyi amaçlamaktadır.

İlham Veren Örnekler

“Daha İyi” Derneği

WWW.MAIBINE.EU/REDU

IAŞI, ROMANYA

NEDİR?

REDU, yenilikçi ürünler yaratmak için tüketim öncesi ve sonrası tekstil atıklarını yeniden değerlendiren Romanya'nın ilk sosyal girişimidir. Ayrıca Iaşi sakinlerinden kullanılmış malzemeleri toplayan ve yeniden kullanan öncü bir girişimdir.

KİMLER İÇİNDİR?

Deneyimli bir çevre STK'sı olan Daha İyi Derneği, tekstil atıklarını azaltarak ve çevre dostu ürünlere dönüştürerek döngüsel bir ekonomi kurmayı amaçlayan bir proje yürütmektedir. Girişim, moda algısını toplum için bilinçli tercihlerden yana olan bir farkındalık haline getirmeyi amaçlamaktadır.

ARKASINDAKİ DEĞERLER NELERDİR?

Daha İyi Derneği, etik normlar, ekolojik sürdürülebilirlik ve sosyal adaletle yönetilen bir dünya hayal etmektedir. Misyonları, yerel toplumda sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmektir.

ELDE EDİLEN BAŞLICA KAZANIM & ETKİLER NELERDİR?

Tasarım, terzi ve sosyal girişim faaliyetlerinin desteklenmesi alanlarında 8 kişilik istihdam yaratılmıştır. Iaşi'deki 10 noktadan yaklaşık 4950 KG tüketim sonrası tekstil atığı ve tekstil fabrikalarından yaklaşık 450 KG tüketim öncesi atık toplandı.

İlham Veren Örnekler

Genel Eğitim Çalışmaları ve Eğitmen Eğitimi

[İNTERNET SİTESİ](#)

İSTANBUL, TÜRKİYE

İstanbul Üniversitesi

Döngüsel Ekonomi Birimi

NEDİR?

İstanbul Üniversitesi'nin Genel Eğitim Çalışmaları ve Eğitmenin Eğitimi, döngüsel ekonomi ilkelerini öğretmenlere öğretmeye odaklanır, onlar da öğrencileri eğitir. Yaygın erişim için yüz yüze ve çevrimiçi yöntemleri birleştirir.

KİMLER İÇİNDİR?

Program, uzaktan öğrenme için dijital araçları kullanarak İstanbul ve ötesinde okul öncesinden üniversiteye kadar öğretmen ve öğrencileri hedeflemektedir.

ARKASINDAKİ DEĞERLER NELERDİR?

Sürdürülebilirlik ve inovasyon odaklı program, gelecekteki sürdürülebilir karar alma süreçleri için döngüsel ekonomi bilgisini yaymayı amaçlamaktadır.

ELDE EDİLEN ANA KAZANIM & ETKİLER NELERDİR?

Ana başarısı, eğitimciler ve öğrenciler arasında farkındalık yaratmada önemli bir etkiye sahip olan döngüsel ekonomi müfredatının oluşturulmasıdır.

Daha Fazla İlham Veren Örnek

EĞİTİM & FARKINDALIK PROGRAMLARI

Sıfır atık sertifikalı belediyeler (AB)

[İnternet Sitesi](#)

Kampanya "Ambalaj, kendinizi ambalaja kaptırmayın" (Aragón, İspanya)

[Kampanya](#)

Kampanya #IllegalPlastic (Greenpeace İspanya)

[Yasadışı Plastik](#)

Sürdürülebilirlik Okulu (Pamplona, İspanya)

[Sürdürülebilirlik Okulu](#)

Innoviris Brüksel (Belçika)

[Innoviris](#)

Propreté Brüksel (Belçika)

[İnternet Sitesi](#)

Değişen Ekonomi Brüksel (Belçika)

[İnternet Sitesi](#)

Döngüsel olun, Brüksel Olun (Belçika)

[İnternet Sitesi](#)

PlastiCircle (Romanya)

[İnternet Sitesi](#)

Daha Fazla İlham Veren Örnek

EĞİTİM & FARKINDALIK PROGRAMLARI

Dört Mevsim, Stavros Niarchos Vakfı Kültür Merkezi (Yunanistan)
[Patari Projesi](#)

Sürdürülebilirlik Kültürü - British Council (Yunanistan)
[İnternet Sitesi](#)

Kumaş Cumhuriyeti (Yunanistan)
[İnternet Sitesi](#)

Kamusal alanlarda açık teknolojiler: döngüsel ekonomi' sergisi
(Yunanistan)
[Sergi](#)

Graw Mat (Yunanistan)
[İnternet Sitesi](#)

Döngüsel Ekonomi Birimi - İstanbul Üniversitesi (Türkiye)
[Döngüsel Ekonomi Birimi](#)

Habitat Derneği (Türkiye)
[Habitat Derneği](#)

Döngüsel Ekonomi Platformu (Türkiye)
[Platform](#)

Daha Fazla İlham Veren Örnek

EĞİTİM & FARKINDALIK PROGRAMI

Sürdürülebilirlik Akademisi (Türkiye)

[Sürdürülebilirlik Akademisi](#)

Enerji için En İyi (Türkiye)

[İnternet Sitesi](#)

Academia pentru Economie Circulară (Romanya)

[Akademi](#)

Ambasada Sustenabilității (Romanya)

[İnternet Sitesi](#)

Daha Fazla İlham Veren Örnek

ENDÜSTRİ & İŞ DÜNYASI KATILIMI

Gravity wave (İspanya)

[Gravity_wave](#)

Sea2See (İspanya)

[Sea2See](#)

Posada del Agua hotel (İspanya)

[Posada del Agua](#)

Ecologing (İspanya)

[Ecologing.](#)

Espigoladors (İspanya)

[Espigoladors](#)

PCP Giyim (Yunanistan)

[PCP Giyim](#)

RECYCOM (Yunanistan)

[RECYCOM](#)

Daha Fazla İlham Veren Örnek

ENDÜSTRİ & İŞ DÜNYASI KATILIMI

Schneider Elektrik (Yunanistan)

[Schneider Elektrik](#)

TITAN Greece (Yunanistan)

[TITAN Yunanistan](#)

PolyGreen (Yunanistan)

[PolyGreen](#)

Fazla Gıda (Türkiye)

[Fazla Gıda](#)

Hagelson (Türkiye)

[Hagelson](#)

Arkim (Türkiye)

[Arkim](#)

Evreka (Türkiye)

[Evreka](#)

Tosyalı Holding, Harsco Şirketi (Türkiye)

[Tosyalı](#)

Daha Fazla İlham Veren Örnek

ENDÜSTRİ & İŞ DÜNYASI KATILIMI

Bioflux (Belçika)

[Bioflux](#)

Xylergi (Belçika)

[Xylergy.](#)

Hub Brussels Circlemade (Belçika)

[Hub Brussels Circlemade](#)

BC Malzemeleri (Belçika)

[BC Malzemeleri](#)

Landa Terma (Romanya)

[Landa Terma](#)

Daha Fazla İlham Veren Örnek

EĞİTİM ALANINDA POLİTİK & YASAL YAKLAŞIMLAR

Sürdürülebilirlik için Çevre Eğitimi Eylem Planı (İspanya)
[Ekolojik Geçiş ve Demografik Zorluklar Bakanlığı](#)

Döngüsel ekonomik eylemler (İspanya)
[Vitoria Kent Konseyi](#)

Circular Flanders'ın (Belçika) Döngüsel Stratejik Gündemi
[İklim, Çevre, Sürdürülebilir Kalkınma ve Yeşil Anlaşma Bakanlığı](#)
[+ Avrupa Çevre Ajansı](#)

Circular Wallonia tarafından Döngüsel Ekonomiye adanmış bölgesel strateji
[İklim, Çevre, Sürdürülebilir Kalkınma ve Yeşil Anlaşma Bakanlığı](#)

Küresel sorunlar hakkında farkındalık yaratılması (Yunanistan)
[Milli Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı](#)

Sakın Düşürme (Yunanistan)
[Çevre ve Enerji Bakanlığı](#)

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (Romanya)
[Romanya'nın SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA Stratejisi 2030](#)

Çevre ve Sıfır Atık Farkındalık Eğitimi ve İklim Değişikliği Farkındalık Eğitimi (Türkiye)
[Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı](#)

İklim Değişikliği Eylem Planı (Türkiye)
[Milli Eğitim Bakanlığı](#)

Daha Fazla İlham Veren Örnek

EN İYİ UYGULAMALAR - ERASMUS+ PROJELERİ

Genç Sosyal Girişimciliği Başlatmak
[Suyse](#)

Döngüsel Başlangıç
[Circular start](#)

Genç girişimciliği teşvik ederek döngüsel ekonomi için köprüler kurmak
[Bridges CE](#)

Döngüsel ekonomiyi öğretmek için pedagojik yaklaşımları ve dijital araçları yeniden düşünmek: öğretmek iki kez öğrenmektir
[Di-To](#)

Sosyal girişimcilik için sosyal anahtarlar
[Social Keys for social entrepreneurship](#)

Geri dönüşüm ve yeniden kullanım konusunda simülasyon eğitimi yoluyla göçmen ve mültecilerin sosyal girişimcilik yetkinliklerinin geliştirilmesi
[Developing social entrepreneurship competencies of migrants and refugees through simulation training in recycle and reuse](#)

Daha Fazla İlham Veren Örnek

EN İYİ UYGULAMALAR - ERASMUS+ PROJELERİ

Sürdürülebilir Tasarım ve Döngüsel Ekonomi Kavramlarının İnşaat Mühendisliği Müfredatına Entegrasyonu

[Sustain-CE](#)

Çevre Dostu Dijital Dönüşüm Yönetimi için Sanal Öğrenme Platformu Oluşturma

[Digi-VIP](#)

DÖNGÜSEL EKONOMİ-YAZ OKULU

[İnternet Sitesi](#)

SONUÇLAR

Bu rehberin oluşturulmasındaki kolektif çalışmanın, sosyal girişimcilik, döngüsel ekonomi ve bunların nasıl ilişkili olduğu gibi temel kavramların netleştirilmesine katkıda bulunmasını umuyoruz.

Sosyal girişimcilik, yerel çevre sorunlarına yanıt vermenin, genç NEET'lere istihdam fırsatı sağlamanın ve aktif vatandaşlığı teşvik etmenin bir yolu olduğu gibi, bu modeli teşvik etmek için gençlerle çalışan tüm aktörlerin işbirliğine ihtiyaç vardır.

Gençlerin dahil olduğu yeşil sosyal girişimcilik örneklerini nasıl teşvik edebiliriz?

Her şeyden önce, döngüsel ekonominin atık arıtmanın çok ötesine geçtiğini anlatabilmeli, gençleri doğrusal olmayan bir bakış açısı yerine döngüsel bir bakış açısıyla ürün ve hizmet yaratma ihtiyacından haberdar edebilmeliyiz.

Döngüsel ekonomi konusunda eğitim vermek aynı zamanda gençleri, hükümetler, işletmeler, akademi ve sivil toplum gibi bunu mümkün kılacak tüm paydaşlar arasındaki görüşmelerde seslerini yükseltmeleri için güçlendirmek anlamına gelmektedir.

Öte yandan, gençlik çalışanları, öğretmenler veya danışmanlar olarak bizler, gençlere yeni beceriler kazandırmak, kaliteli istihdam sağlamak ve herkes için daha iyi bir dünya yaratmak için sosyal girişimciliğin uygulanabilir bir seçenek olduğuna inanmalıyız.

Bu iki kavramı bir araya getirerek gençlere her türlü sektöre uygulanabilecek ve aslında dünyanın pek çok yerinde halihazırda uygulanmakta olan yeni bir mantığı gösterebiliriz.

Sosyal girişimciliğin mantığı, yerel topluluklarda belirlenen zorlukları çözmek için temel dayanaklar olarak üçlü etkinin ölçülmesini, yeniliği, açıklığı ve işbirlikçi çalışmayı içerdiğinden geleneksel olandan farklıdır.

Bu durum, sanayi ve iş dünyasının yanı sıra eğitim programları, politika ve düzenleyici yaklaşımlar ve Erasmus+ projelerinin en iyi uygulamaları alanlarında önerilen ilham verici örneklerde açıkça görülmektedir.

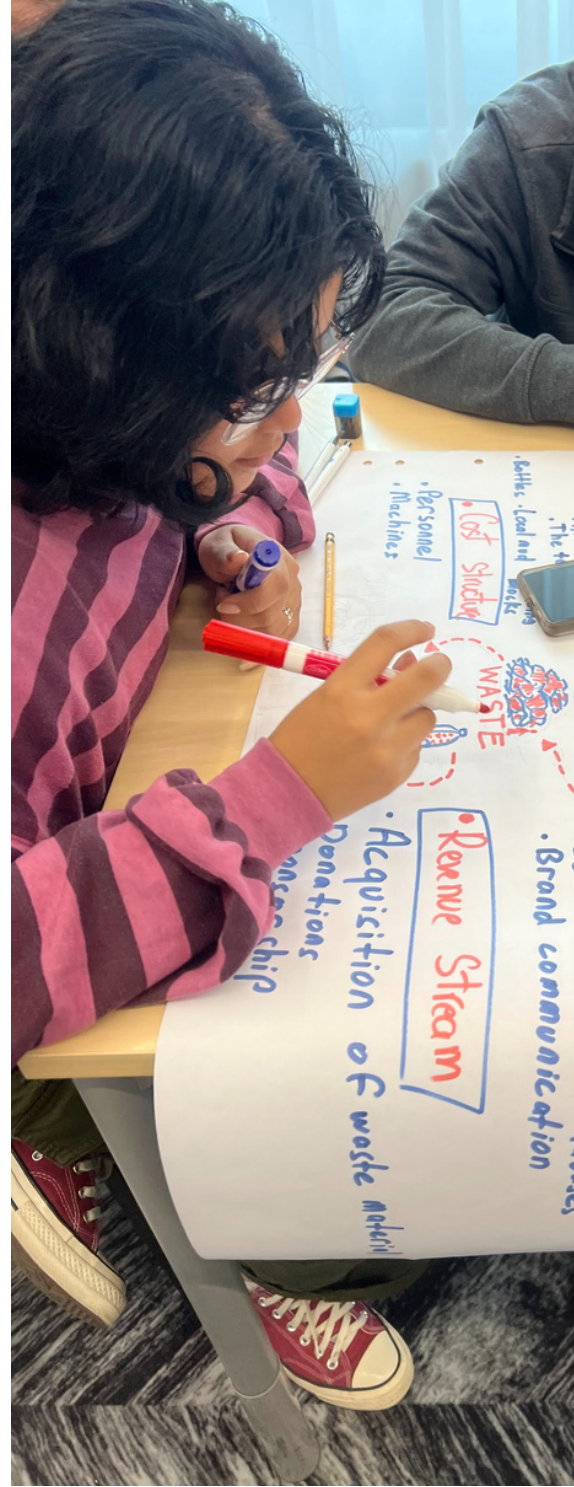
Yaygın eğitim, mevcut zorluklara yanıt verdiği ve katılımcıları duygusal, bilişsel ve sosyal olarak etkileyebildiği ve kariyer hedeflerini olumlu yönde etkileyebildiği için büyük bir dönüştürücü potansiyele sahiptir. Önerilen faaliyetler basit malzemelerle ve farklı mekanlarda gerçekleştirilebilir.

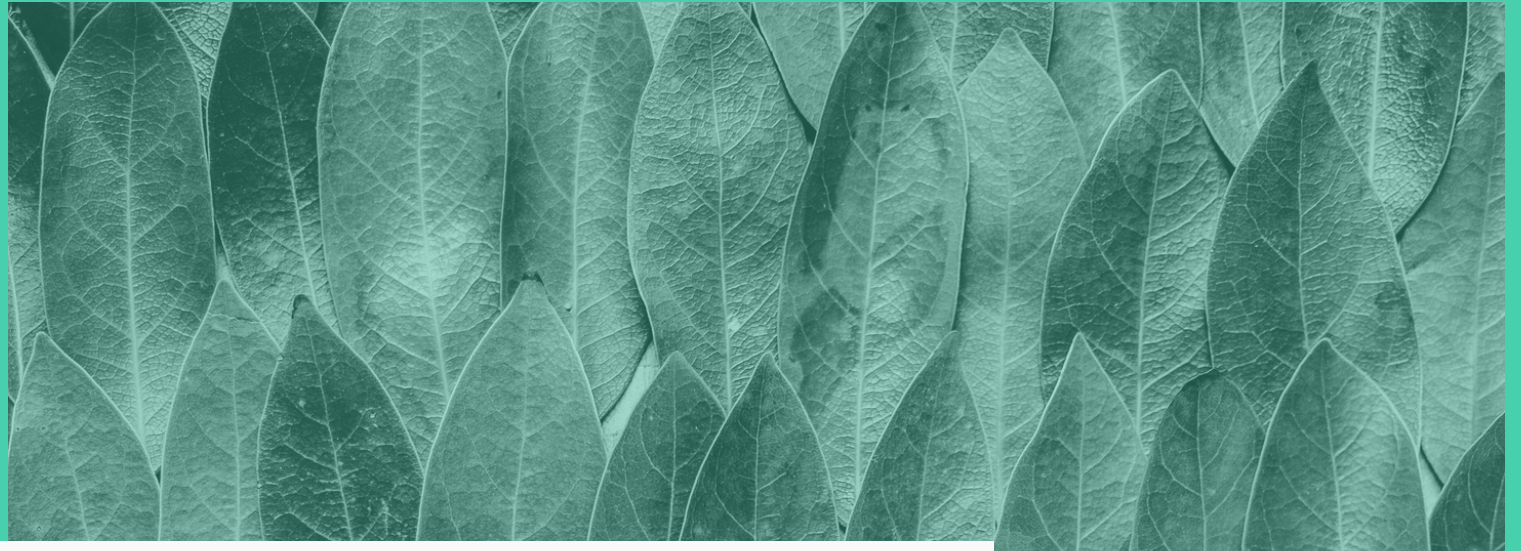
Gençlerin pozitif bir çevre oluşturma ve sosyal etki yaratma kapasitelerine olan inancımız tamdır, umarız bu rehber onlara eşlik edenler için faydalı olur.

Ekler

YAYGIN EĞİTİM FAALİYETLERİ İÇİN ŞABLONLAR

1. Yaşam Döngüsü Denetimi
2. Karbon Ayak İzi Hesaplama
3. Sosyal Girişimcilik Bingo Oyunu
4. ÜBS Denge Yarışması
5. Sosyal Girişimcilik İstasyonları

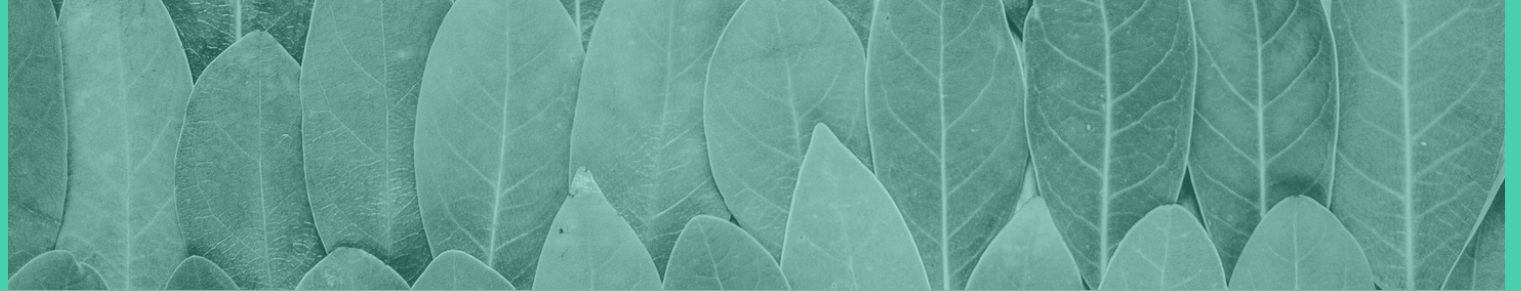

Yaşam Döngüsü Denetimi

**DÖNGÜSEL EKONOMİ & SOSYAL
GİRİŞİMCİLİĞİ ANLAMAK**

YOU CYCLE:
Döngüsel Yerel Ekonomi için Genç Değişimciler

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ESPACIO
gera
nios

IRCEM
Institute for Research
in Circular Economy and
Environment "Ernest Lupan"

YouthProAktiv

Bilgi Formu “Kurgusal Ürün”

Ürünün **Adı:**

- **Giriş**

- **Ürün Özellikleri**

1.Tasarım:

- a.
- b.

2.Üretim:

- a.
- b.

3.Pazarlama:

- a.
- b.

4.Kullanım Ömrü Sonu:

- a.
- b.

- **Potansiyel Sorunlar**

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Ürünü tasarlarken takip edilecek sorular kılavuzu

• Tasarım Aşaması

- Ürünün tasarımı sürdürülebilirliğine nasıl katkıda bulunuyor?
- Geri dönüştürülebilirliği ve modülerliği artırmak için tasarımda daha fazla iyileştirme fırsatı var mı?
- Tasarım, yaşam döngüsü boyunca çevresel etkiyi nasıl en aza indirebilir?

• Üretim Aşaması

- Hammaddelerin etik bir şekilde tedarik edilmesini sağlamak için hangi adımlar atılıyor?
- Üretim süreci enerji verimliliğine ve çevresel etkinin azaltılmasına nasıl katkıda bulunuyor?
- Üretim sırasında sürdürülebilirliği artırabilecek alternatif malzemeler veya süreçler var mı?

• Pazarlama Aşaması

- Ürünün çevre dostu yönü tüketicilere nasıl aktarılıyor?
- Sürdürülebilirliği daha fazla teşvik edebilecek yenilikçi pazarlama stratejileri var mı?
- Sorumlu tüketici davranışını teşvik etmek için ne gibi teşvikler veya programlar uygulanabilir?

• Kullanım Ömrü Sonu Aşaması

- Ürünün geri dönüşüm veya imha için demonte edilmesi ne kadar kolay?
- E-atıkları işlemek ve sorumlu ürün imhasını teşvik etmek için hangi girişimler mevcut?
- Çevresel etkiyi daha da azaltmak için ürünün kullanım ömrü sonu aşaması iyileştirilebilir mi?

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK DENETİMİ SAYFASI

Ürünün adı

• Tasarım Aşaması

- Ürünün tasarımı sürdürülebilirliğine nasıl katkıda bulunuyor?
- Geri dönüştürülebilirliği ve modülerliği artırmak için tasarımda daha fazla iyileştirme fırsatı var mı?
- Tasarım, yaşam döngüsü boyunca çevresel etkiyi nasıl en aza indirebilir?

• Üretim Aşaması

- Hammaddelerin etik bir şekilde tedarik edilmesini sağlamak için hangi adımlar atılıyor?
- Üretim süreci enerji verimliliğine ve çevresel etkinin azaltılmasına nasıl katkıda bulunuyor?
- Üretim sırasında sürdürülebilirliği artıracak alternatif malzemeler veya süreçler var mı?

• Pazarlama Aşaması

- Ürünün çevre dostu yönü tüketicilere nasıl aktarılıyor?
- Sürdürülebilirliği daha fazla teşvik edebilecek yenilikçi pazarlama stratejileri var mı?
- Sorumlu tüketici davranışını teşvik etmek için ne gibi teşvikler veya programlar uygulanabilir?

• Kullanım Ömrü Sonu Aşaması

- Ürünün geri dönüşüm veya imhası için demonte edilmesi ne kadar kolay?
- E-atıkları işlemek ve sorumlu ürün imhasını teşvik etmek için hangi girişimler mevcut?
- Çevresel etkiyi daha da azaltmak için ürünün kullanım ömrü sonu aşaması iyileştirilebilir mi?

• Kesişen Faktörler

- Ürünün tasarımı sürdürülebilirliğine nasıl katkıda bulunuyor?
- Geri dönüştürülebilirliği ve modülerliği artırmak için tasarımda daha fazla iyileştirme fırsatı var mı?
- Tasarım, yaşam döngüsü boyunca çevresel etkiyi nasıl en aza indirebilir?

• Sonuç ve Öneriler

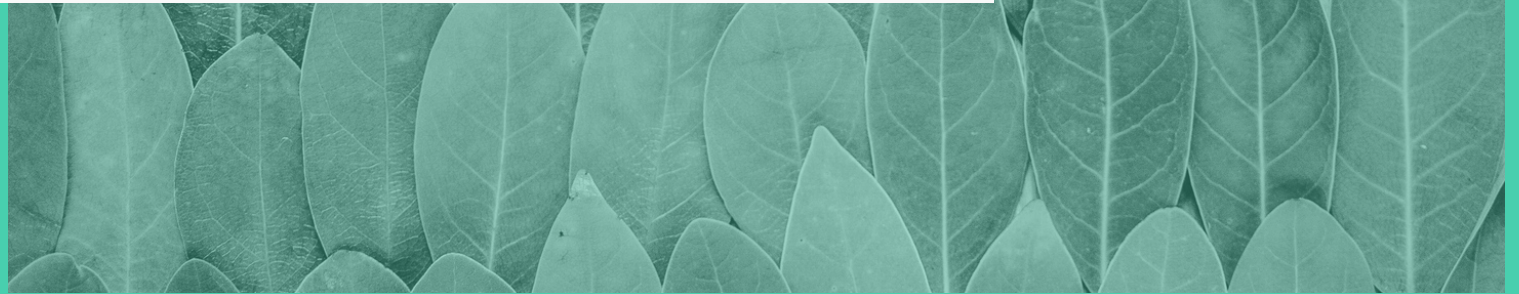
- Denetimden elde edilen temel bulguları özetleyin.
- "Ürünün" yaşam döngüsü yönetiminde başarılı olduğu alanlara ilişkin içgörüler sağlayın.
- Ürünün yaşam döngüsünün her aşamasında sürdürülebilirliği iyileştirmek için yenilikçi öneriler sunun.

Karbon Ayak İzi Hesaplama

DÖNGÜSEL EKONOMİ & SOSYAL GİRİŞİMCİLİĞİ ANLAMAK

YOU CYCLE:
Döngüsel Yerel Ekonomi için Genç Değişimciler

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

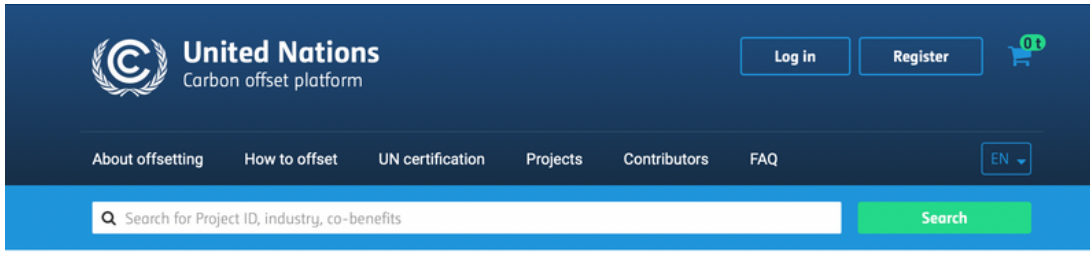
ESPACIO
gera
nios

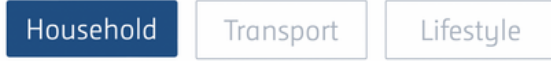
Karbon Ayak İzi Hesaplama

Karbon emisyonlarınızı hesaplayabileceğiniz birçok farklı platform bulunmaktadır. Burada basitliği, farklı hedef gruplara uyarlanabilirliği ve kuruluşün tanınırlığı/itibarı nedeniyle **BM Karbon Ayak İzi Hesaplayıcısını** öneriyoruz.

Bağlantıya eriştiğinizde göreceğiniz gibi, test gerçekten sezgiseldir. Üç ana bölüm bulunmaktadır: **(1) Konaklama**, **(2) Ulaşım** ve **(3) Yaşam Tarzı**. Her bölümde cevaplama uzun sürmeyen çeşitli sorular bulunmaktadır. Test kısa sürmektedir.

UN carbon footprint calculator

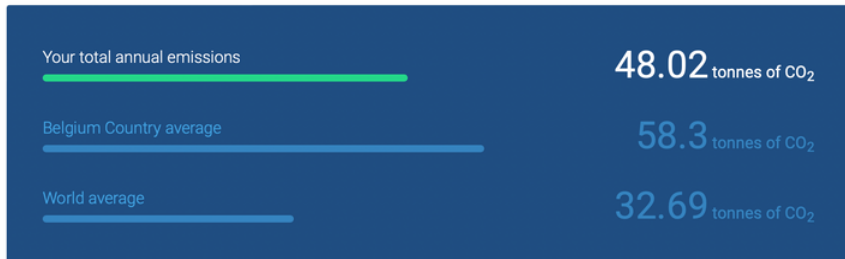

ABOUT YOUR HOUSEHOLD

Number of people in the household	4
Country of residence	Select country
Size of housing (m2)	100
Type of housing	Detached

UN carbon footprint calculator

Your annual household footprint

Testin sonunda, yıllık hane halkı ayak izinizin tahminine sahip olacaksınız. Bu yüzdeler bölünecektir: elektrik, ulaşım, beslenme.

Son olarak, yıllık emisyonlarınız ülkenizin ortalama emisyonları ve dünya ortalaması ile karşılaştırılacaktır.

Bilgilendirme & Tartışma

BİLGİLENDİRME NOTLARI

- Bireysel karbon ayak izlerinin önemini ve iklim değişikliğine katkılarını tartışın,
- Katılımcıları, sonuçlara dayanarak düşünebilecekleri yaşam tarzı değişikliklerini paylaşmaya teşvik edin,
- İklim değişikliğinin azaltılmasında bireysel eylemlerin kolektif etkisinin önemini vurgulayın.

TARTIŞMAYA YÖNELİK SORULAR

- Karbon ayak izinizi hesaplama süreci iklim değişikliği üzerindeki bireysel etkinize ilişkin algınızı nasıl etkiledi?
- Grubunuzun ortalama karbon ayak izi içinde keşfedilen şaşırtıcı bulgular veya modeller var mıydı? Bu bulgular çevresel sürdürülebilirlik için kolektif sorumluluğa bakış açınızı nasıl etkiliyor?
- Bu etkinlikteki deneyimlerimize dayanarak karbon emisyonlarını azaltmanın önemini topluluklarımızdaki veya iletişim ağlarımızdaki diğer kişilere hangi yollarla etkili bir şekilde anlatabiliriz?

Öğrenim Çıktıları: (1) bireysel karbon ayak izleri konusunda farkındalığın artırılması, (2) bireysel karbon ayak izlerine katkıda bulunan faktörlerin anlaşılması ve (3) karbon ayak izlerini azaltmak için potansiyel yaşam tarzı değişiklikleri üzerine düşünülmesi.

Sosyal Girişimcilik Bingo Oyunu

**DÖNGÜSEL EKONOMİ & SOSYAL
GİRİŐİMLİĐİ ANLAMAK**

YOU CYCLE:
Döngüsel Yerel Ekonomi için Genç Değişimciler

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ESPACIO
gera
nios

Bingo Oyunu Şablonu

	BINGO	
Kooperatif	Kar amacı gütmeyen kuruluş	Kamu temelli kuruluş
Sivil toplum kuruluşu (STK)	Kredi birliği	Adil ticaret işletmesi

Bingo Oyunu için Tanımlar

- **Kooperatif:** Kooperatif, ortak ekonomik, sosyal ve kültürel hedeflere ulaşmak için bir araya gelmiş kişilerin oluşturduğu özerk bir birliktir. Amaçlarına ortaklaşa sahip olunan ve demokratik olarak kontrol edilen bir işletme aracılığıyla ulaşırlar.
- **Kâr amacı gütmeyen kuruluşlar:** Kâr amacı gütmeyen bir kuruluş genel olarak "dağıtmama kısıtı" ile karakterize edilen bir kuruluş olarak tanımlanır, yani üyeleri kuruluşun faaliyetlerinden "nakit" veya "aynı" olarak herhangi bir doğrudan getiri elde edemezler.
- **Kamu temelli kuruluş:** Güçlü bir coğrafi tanımı olan ve yerel pazarlara ve hizmetlere odaklanan bir kuruluş. Toplum temelli kuruluşlar, yerel toplum tarafından kurulan, sahip olunan ve kontrol edilen ve yerel kalkınma için bir odak noktası olmayı amaçlayan gelir getirici faaliyetlere sahip kuruluşlardır. Nihai hedefleri, yerel halk için kendi kendini destekleyen işler yaratmaktır.
- **Sivil Toplum Kuruluşları (STK'lar):** Kâr amacı gütmeyen, gönüllü vatandaş grupları, esas olarak hükümetten bağımsız, kamu yararını destekleyen konuları ele almak için yerel, ulusal veya uluslararası düzeyde örgütlenmişlerdir.
- **Kredi birlikleri:** Kredi birlikleri, üyelerinin finansal ihtiyaçlarına hizmet eden, üyelerine ait finansal kooperatiflerdir. Bunlar demokratik, üyelerin sahip olduğu finansal kooperatiflerdir. Tek üye, tek oy sistemi temelinde üyeleri tarafından kontrol edilen yerel olarak sahip olunan topluluk kurumlarıdır. Hizmetler sadece üyelere sunulur.
- **Adil Ticaret İşletmesi:** Adil ticaret kavramı genel olarak küçük ölçekli üreticilerin ve toprak sahiplerinin dünya ekonomisinde marjinalize edilmemelerini sağlamak amacıyla ekonomik konumlarını güçlendiren ticari faaliyetler için geçerlidir.

ÜBS Denge Yarışması

**DÖNGÜSEL EKONOMİ & SOSYAL
GİRİŞİMCİLİĞİ ANLAMAK**

YOU CYCLE:
Döngüsel Yerel Ekonomi için Genç Değişimciler

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ESPACIO
**gera
nios**

Örnek Senaryo: "Yeşil Enerji Yatırımı"

Açıklama: Bir imalat şirketi, faaliyetlerine güç sağlamak için güneş panelleri veya rüzgar türbinleri gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapmayı düşünmektedir. Şirket şu anda sera gazı emisyonlarına ve çevresel bozulmaya katkıda bulunan geleneksel enerji kaynaklarına güvenmektedir. Yeşil enerjiye yapılacak yatırım önemli bir ön maliyet gerektirecektir ancak uzun vadeli sürdürülebilirlik faydaları sağlayabilir.

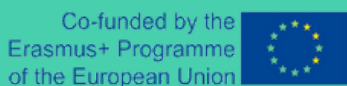
Etki Değerlendirmesi:

- İnsanlar:** Çalışanlar ve yerel topluluklar üzerindeki potansiyel etkiyi hesaplayın. Yenilenebilir enerji sektöründe istihdam yaratılması, hava kalitesinin iyileştirilmesi ve yakınlarda yaşayanlar için sağlık sonuçları ile şirketin kurumsal sosyal sorumluluk taahhüdü gibi faktörleri göz önünde bulundurun.
- Gezegen:** Yenilenebilir enerjiye geçişin çevresel faydalarını değerlendirin. Sera gazı emisyonlarındaki, fosil yakıt tüketimindeki ve genel ekolojik ayak izindeki azalmayı tahmin edin. Yenilenebilir enerji altyapısının kurulumu ve bakımı ile ilgili potansiyel riskleri veya zorlukları göz önünde bulundurun.
- Kâr:** Yeşil enerjiye yatırım yapmanın mali sonuçlarını değerlendirin. Yenilenebilir enerji sistemlerinin satın alınması ve kurulmasının ön maliyetlerinin yanı sıra devam eden işletme giderlerini ve enerji faturalarındaki potansiyel tasarrufları tahmin edin. Yenilenebilir enerji projeleri için mevcut olan devlet teşvikleri veya vergi kredileri de dahil olmak üzere zaman içinde potansiyel yatırım getirisini analiz edin.

Sosyal Girişimcilik İstasyonları

DÖNGÜSEL EKONOMİ & SOSYAL GİRİŐİMLİĐİ ANLAMAK

YOU CYCLE:
Döngüsel Yerel Ekonomi için Genç Değişimciler

İstasyon Talimatları

"Sosyal Girişimcilik İstasyonları" etkinliğinde, her bir zorluk istasyonundaki her bir görev, bir öncekiyle doğrudan ilişkili olmalı ve uyumlu bir sosyal girişimin oluşturulmasıyla sonuçlanmalıdır. Kapsamlı bir projenin geliştirilmesini kolaylaştırmak için görevler şu şekilde birbirine bağlanabilir:

- **Misyon Odaklı İstasyon:** Katılımcılar, ele alınacak belirli bir sosyal sorunu tanımlayarak bir sosyal girişim için bir misyon beyanı yazarlar.
- **Yenilikçi Çözümler İstasyonu:** Katılımcılar, misyon bildirgesine dayanarak, belirlenen sosyal sorunun üstesinden gelmek için yenilikçi çözümler üzerinde beyin fırtınası yapar. Bu çözümler sosyal girişimin misyonu ve değerleri ile uyumlu olmalıdır.
- **Sürdürülebilirlik İstasyonu:** Katılımcılar, sosyal girişim için çevre dostu uygulamaları entegre eden ve önerilen çözümlerin uzun vadede uygulanabilirliğini sağlayan bir sürdürülebilirlik planı geliştirir.
- **Ölçülebilir Etki İstasyonu:** Sürdürülebilirlik planını bir rehber olarak kullanan katılımcılar, önerilen çözümlerin sosyal etkisini ölçmek için metrikler ve göstergeler tanımlar. Bu ölçütler sosyal girişimin misyonu ve hedefleriyle uyumlu olmalıdır.
- **İşbirliği İstasyonu:** Katılımcılar sosyal girişim için potansiyel ortakları ve paydaşları belirler ve önerilen çözümleri etkili bir şekilde uygulamak için bir işbirliği stratejisi geliştirir. İşbirliği, girişimin sosyal etkisini ve sürdürülebilirliğini artırmalıdır.

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Biyoçeşitlilik: belirli bir alanda mevcut olan ve hayvanlar, bitkiler, mantarlar ve bakteriler gibi mikroorganizmaları kapsayan çeşitli yaşam formlarını ifade eder.

İş Modeli Kanvası (İMK): Bir iş modelinin ana noktalarını basit bir diyagramda kısaca tanımlamayı amaçlayan bir şablon. Bir iş modeli kanvasının genellikle 9 temel bileşeni vardır: Temel Ortaklar, Temel Faaliyetler, Birincil Kaynaklar, Müşteri Segmentleri, Müşteri İlişkileri, Değer Önerileri, Maliyet Yapısı, Kanallar ve Gelir Akışları

Karbon Ayak İzi: Fosil yakıtların yakılması gibi insan faaliyetleri nedeniyle atmosfere salınan, başta karbondioksit olmak üzere toplam sera gazı miktarını ölçer. Karbondioksit eşdeğeri (CO₂e) birimleri cinsinden hesaplanır ve çeşitli faaliyetlerin, ürünlerin veya bireylerin çevresel etkilerini değerlendirmeye ve karşılaştırmaya yarar.

Kurumsal Karbon Ayak İzi (KKAİ): bir şirketin faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak kaynaklanan toplam sera gazı emisyon miktarı.

Döngüsel Ekonomi: iklim değişikliği, biyoçeşitlilik kaybı, atık ve kirlilik gibi küresel zorluklarla mücadele eden bir sistem çözümü çerçevesi. Tasarım tarafından yönlendirilen üç ilkeye dayanır: atık ve kirliliği ortadan kaldırmak, ürün ve malzemeleri (en yüksek değerlerinde) dolaşıma sokmak ve doğayı yeniden canlandırmak. ***'Döngüsel ekonomi nedir'** sunumunu buradan indirebilirsiniz.

Döngüsel Flanders: Flaman Döngüsel Ekonomisi için merkez ve ilham kaynağı. Bu, hükümetler, şirketler, sivil toplum ve bilgi topluluğunun birlikte harekete geçeceği bir ortaklıktır.

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Kompostlama: organik maddenin oksijen varlığında mikrobiyal parçalanması.

Kitlesel Fonlama: Bir yatırımcıdan gelen büyük bir miktar yerine sıradan insanlardan gelen çok sayıda küçük bağış yoluyla çevrimiçi para toplama uygulaması.

Ekogirişimcilik/Çevresel Girişimcilik/Yeşil Girişimcilik: İşletmenin ana odağının sürdürülebilir bir şekilde faaliyet göstermek veya geri dönüşüm ya da iklim değişikliğiyle mücadele gibi yollarla çevreye yardımcı olmak olduğu girişimcilik. * **'Yeşil sosyal girişimcilik nedir'** sunumunu buradan indirebilirsiniz.

Asansör Konuşması: Bir kişinin diğerine, genellikle işle ilgili bir fikir önermek amacıyla yaptığı kısa, özlü anlatım. Örneğin bir startup kurucusu, fon arayan potansiyel bir yatırımcıya asansör konuşması yapabilir.

Girişimcilik: Fikir ve tasarımdan yürütme ve yönetmeye kadar iş yaratma süreci.

Flanders DC: Flaman Tasarım ve Moda Merkezi. Tasarım ve moda alanında güçlü ve geleceğe yönelik girişimcilik için çalışırlar.

Nesnelerin İnterneti (IoT): Gömülü sensörlere, yazılıma ve diğer teknolojilere sahip fiziksel nesnelere veya "şeyler" ağını ifade eder. Bu nesnelere internet üzerinden diğer cihaz ve sistemlerle bağlantı kurabilir ve veri alışverişinde bulunabilir.

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Kurum İçi Girişimcilik: Bir çalışanın bir şirket veya başka bir kuruluş içinde bir girişimci gibi hareket etmesini sağlayan bir sistem.

Yaşam Döngüsü Yönetimi (YDY): Ürün ve hizmetlerin tüm yaşam döngüsünü sürdürülebilir bir şekilde yönetmeye yönelik bütünsel bir yaklaşım.

Yaşam Süresi/Ömür: Bir ürünün üretildikten sonra kullanıma sunulduğu andan, ürün düzeyinde geri kazanılamayacak kadar eskimiş hale geldiği ana kadar geçen süre.

Doğrusal Ekonomi: Sınırlı kaynakların, genellikle tam potansiyellerine ulaşmadan kullanılan ve daha sonra atılan ('al-yap-at') ürünler yapmak için ekstraksiyona tabi tutulduğu bir ekonomi.

Katılımcı Yönetim: İşletme içinde demokratik yönetim ve katılım. Gücün merkezi olmayan örgütlenmesi, paydaşlarla işbirliğine dayalı ilişkiler, kolektif çıkarların dikkate alınması, şeffaflık ve bilgi paylaşımından oluşur.

Geri Dönüşüm: Bir ürünü veya bileşeni temel malzemelerine veya maddelerine dönüştürmek ve bunları yeniden işleyerek yeni malzemeler haline getirmek.

Yenileme: Bir ürünü iyi çalışır duruma getirmek. Bu, bileşenlerin onarılmasını veya değiştirilmesini, teknik özelliklerin güncellenmesini ve kozmetik görünümün iyileştirilmesini içerebilir.

Rejeneratif Üretim: Sağlıklı ve istikrarlı topraklar, gelişmiş yerel biyoçeşitlilik, iyileştirilmiş hava ve su kalitesi gibi doğa için olumlu sonuçları destekleyen yollarla gıda ve malzeme sağlar.

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Yeniden Üretim: Ürünlerin ve bileşenlerin yeni üretilmiş olanla aynı veya daha iyi performans düzeyine sahip olacak şekilde yeniden tasarlanması.

Yenilenebilir Enerji: Ekonomi ile ilgili zaman ölçeklerinde, yani jeolojik zaman ölçeklerinde tükenmeyen kaynaklardan elde edilen enerji.

Yenilenebilir Malzemeler: Tükenme oranına eşit veya daha yüksek bir oranda sürekli olarak yenilenen malzemeler. Örnekler arasında pamuk, kenevir, mısır, ahşap, yün, deri, tarımsal yan ürünler, nitrojen, karbondioksit ve deniz tuzu yer almaktadır. Döngüsel bir ekonomiye uyum sağlamak için bu tür malzemeler (ilgili olduğu yerlerde) rejeneratif üretim uygulamaları kullanılarak üretilmelidir.

SDE (Sosyal ve Dayanışma Ekonomisi): Ortak değer ve ilkelere dayalı bir grup kuruluş: sosyal fayda, işbirliği, bir bölgenin ve sakinlerinin özel ihtiyaçlarına uygun yerel referans noktası. SSE faaliyetlerinin amacı kişisel kazanç değil, insanlara ve çevrelerine saygılı bir ekonomi içinde paylaşım ve dayanışmadır.

Sosyal Etki: Bir insan ve çevre organizasyonunun faaliyetlerinin yarattığı dönüşüm.

Sosyal İnovasyon: günümüz toplumunda ortaya çıkan ve yeterince karşılanmayan ihtiyaçlara yeni cevaplar geliştirmek.

Sıfır Atık: Kaynak yaşam döngülerinin yeniden tasarlanmasını teşvik eden atık önleme odaklı bir ilkeler hiyerarşisi, böylece tüm ürünler başka bir kullanıma uygun hale getirilir ve/veya yeniden kullanılır. * ['Sıfır atık nedir'](#) sunumunu buradan indirebilirsiniz.

